

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กมล สุดประเสริฐ. รายงานการปฏิรูปการศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกา. กรุงเทพมหานคร: อรรถพลการพิมพ์, 2540.

กมล สุดประเสริฐ. รูปแบบการบริหารและการจัดการศึกษาแบบกระจายอำนาจ. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค, 2544.

กองบรรณาธิการ. กลยุทธ์นำโรงเรียนอนุบาลไปสู่มาตรฐานสากล. *ลูกรัก*. ฉบับที่ 140 (กันยายน 2537): 141 – 144.

กองบรรณาธิการ. กลยุทธ์นำโรงเรียนอนุบาลไปสู่มาตรฐานสากล. *ลูกรัก*. ฉบับที่ 141 (ตุลาคม 2537): 170 – 174 .

กองบรรณาธิการ. กลยุทธ์นำโรงเรียนอนุบาลไปสู่มาตรฐานสากล. *ลูกรัก*. ฉบับที่ 142 (พฤศจิกายน 2537): 162 – 165.

กัญญา ยั่งยืน. การติดตามผลโครงการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานบุคคลพึงประมาณ 2534 ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.

การปกครอง, กรม. *สรุปผลการถ่ายโอนภารกิจจัดการศึกษาอนุบาล 3 ขวบ*. กรุงเทพมหานคร: กรมการปกครอง, 2544. (อัดสำเนา).

การปกครอง, กรม. *การถ่ายโอนภารกิจจัดการศึกษาอนุบาล 3 ขวบ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพมหานคร: กรมการปกครอง, (ม.ป.ป.). (อัดสำเนา).

การปกครอง, กรม. *แนวทางการดำเนินการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก*. กรุงเทพมหานคร: กรมการปกครอง, 2543. (อัดสำเนา)

กัจจา บานชื่น. *การพัฒนาเกณฑ์ติดตามผลการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการการผลิตวิดิทัศน์เพื่อการศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาสารสนเทศศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

กิติมา ปรีดีดิลก. *การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น*. กรุงเทพมหานคร: อักษรภาพพิมพ์, 2432.

กรีช อัมโภชน. *การพัฒนาหลักสูตร*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2520.

กุลธน ธนาพงศธร. *การพัฒนาบุคลากร เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารงานบุคคล*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2530.

โกวิท กระจ่าง. *การกระจายอำนาจทางการศึกษา : รำลึกถึงเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519*.

ในเอกสารประกอบการประชุมวิชาการประเพณีมหิดล – ธรรมศาสตร์ ครั้งที่ 5 เรื่อง ประชาธิปไตย

- คุณภาพชีวิตและสิทธิมนุษยชนในรอบ 20 ปี : รำลึกถึงเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519, 2540.
โกวิท พวงงาม. **หลักและกระบวนการดำเนินการฝึกอบรมสำหรับเจ้าหน้าที่ฝึกอบรมฉบับกระเป๋า.**
กรุงเทพมหานคร: กรมพัฒนาชุมชน, 2534.
- โกวิท พวงงาม. **การปกครองท้องถิ่นไทย.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เดือนตุลา, 2544.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. **รายงานการประเมินผลแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530 – 2534) ระยะเวลาครึ่งแผน : ระดับก่อนประถมศึกษาแห่งชาติ.**
กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2541.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. **นโยบายและแผนการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย (0 – 5) พ.ศ.2545 – 2549.** กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค, 2544.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. **รายงานการศึกษาเรื่องความร่วมมือระหว่าง บ้านและโรงเรียน.** กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค, 2544.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. **การพัฒนาเด็กปฐมวัย.** กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545.
- คณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สำนักงาน. **คู่มือการจัดปฐมนิเทศผู้ปกครองเด็กอนุบาล.**
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา, 2532.
- เครือวัลย์ ลิ้มอภิชาติ. **หลักและเทคนิคการฝึกอบรมและการพัฒนาแนวทางการเขียน โครงการและการบริหารโครงการ.** กรุงเทพมหานคร: สยามศิลป์การพิมพ์, 2531.
- งามทรัพย์ เทศะบำรุง. **ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการการจัดบริการ สุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.**
- จารุวรรณ ภูละคร. **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหา ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 6 ที่เรียนเรื่องพลังงานและ สารเคมี ด้วยการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้โดยนักเรียนเป็นผู้ตั้งคำถามและโดยครู เป็นผู้ตั้งคำถาม. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.**
- ฉันทนา ภาคบงกช. **สอนให้เด็กคิด : โมเดลการพัฒนาทักษะการคิดเพื่อคุณภาพชีวิตและสังคม.**
กรุงเทพมหานคร: คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2528.
- เฉลิม วรวิทย์. **แนวคิดใหม่ในแพทยศาสตร์ศึกษา. วารสารครูศาสตร์ 16 (มกราคม – มีนาคม 2531): 17 – 28.**
- ชาคริต คล้ายพิมพ์. **การมีส่วนร่วมของกรมการพัฒนาเด็กและผู้ปกครองในการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กของหมู่บ้านจังหวัดปราจีนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2535.**

- ชูชัย สมิทธิไกร. การฝึกอบรมบุคลากรในองค์การ. กรุงเทพมหานคร. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- ชูวงศ์ ฉายบุตร. การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพมหานคร: พิษณุพรินทร์ตั้ง เซ็นเตอร์ จำกัด, 2539.
- ดวงเนตร ธรรมกุล. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถคิดวิจารณ์ของนักศึกษาพยาบาลที่เรียบแบบใช้ปัญหาเป็นหลักกับการเรียนแบบดั้งเดิม. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2539.
- ทองจันทร์ หงส์ดารมภ์. การเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลัก. ในเอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องการจัดการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลักในหลักสูตรต่างๆ, หน้า 25-29 กรกฎาคม 2537 ณ ห้องประชุมโรงแรมปาดองรีสอร์ท จังหวัดภูเก็ต.
- ทองสุข คำชนะ. ผลของการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลักที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาทางการพยาบาลของผู้สูงอายุของนักศึกษาพยาบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- ทิตนา แคมมณี และคณะ. หลักการและรูปแบบการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
- ทิตนา แคมมณี. ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.
- ทิตนา แคมมณี. กลุ่มสัมพันธ์เพื่อการทำงานและการจัดการเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร: นิชินแอดเวอร์ไทซิง กรุ๊ป, 2545.
- ธงชัย สันติวงศ์. การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2525.
- นันทิยา ปวีตมกุล. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติหน้าที่กรรมการพัฒนาเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2529.
- นันทวัฒน์ บรมานันท์ และ แก้วคำ ไกรสรพงษ์. การปกครองส่วนท้องถิ่นกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพมหานคร: วิทยุชุมชน จำกัด, 2544.
- นิตยา คชภักดี และคณะ. ขั้นตอนการพัฒนาของเด็กปฐมวัยตั้งแต่ปฏิสนธิ - 5 ปี. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543.
- นิตยา เงินประเสริฐศรี และคณะ. รายงานการวิจัยความเหมาะสมในการถ่ายโอนสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : บทสะท้อนจากกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2545.

- นิภาพรรณ หงษ์เกียรติ. **สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต** ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- นุดอนงค์ ทัดบัวขำ. **การศึกษามหาชนของครูในการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของเด็กวัยอนุบาล ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต** ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- บังอร เสรีรัตน์. **แบบแผนการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 : การศึกษาพหุกรณี ในจังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะกรรมการบริหารหลักสูตรดุริยางค์บัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.**
- บังอร อ้วนล้ำ. **การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กในกิจกรรมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2420.**
- ปฏิรูปการศึกษา, สำนักงาน. **พระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2542**
- ปฏิรูปการศึกษา, สำนักงาน. **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540. กรุงเทพมหานคร: องค์การค้ำค้ำสุสภา, 2540.**
- ปฏิรูปการศึกษา, สำนักงาน. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค, 2542.**
- ปฏิรูปการศึกษา, สำนักงาน. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค, 2544.**
- ประเวศ วะสี. **วิสัยทัศน์ของกระบวนการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารวิชาการ 2 (มกราคม 2542): 8-11.**
- ประสาธ อิศรปริดา. **จิตวิทยาการเรียนรู้และการสอน. กรุงเทพมหานคร: กราฟฟิคอาร์ต, 2523.**
- ปราณี สุภาพ. **การศึกษากิจการปฏิบัติงานของคณะกรรมการพัฒนาเด็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตีเด่นสังกัดกรมพัฒนาชุมชน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.**
- ผ่องศรี เกียรติเลิศนภา. **การพัฒนารูปแบบการเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นหลักทางการพยาบาล. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุริยางค์บัณฑิต สาขาการอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2536.**
- พรทิพย์ คำพอ. **สุขภาพเด็ก. กรุงเทพมหานคร: อักษรสยามการพิมพ์, 2542.**

- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2543.
- พัฒนา พวงมาลี. **สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลคะอายุ**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- พิชิต สนั่นเอื้อ. **การฝึกการคิดอย่างมีวิจารณญาณแบบสอดแทรกในวิชาที่สอนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหาเชิงวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์สกลนคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- พิณสุดา สิริรังศรี. **รายงานการวิจัยประกอบร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ประเด็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการจัดการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2540 .
- พิณสุดา สิริรังศรี และ สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์. **รายงานการวิจัยประกอบร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ประเด็น การกระจายอำนาจการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2541.
- พจณี เทียมศักดิ์. **การได้พัฒนาโปรแกรมส่งเสริมความรู้ด้านโภชนาการของผู้ปกครองในการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานในโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครนายก**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- ภาวินี ศรีสุขวัฒนานันท์. **การประเมินผลสัมฤทธิ์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก**. กรุงเทพมหานคร: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และกองพัฒนาศรีและดีกรมพัฒนาชุมชน, 2533.
- มนสภรณ์ วิฑูรเมธา. **การเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลัก. รังสิตสารสนเทศ ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน) 57 -69.**
- เมธา ปรางคิวิไล. **การใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาในโรงเรียนอนุบาลชนบทสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดในเขตการศึกษา 5**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- ยุวดี ภาษา. **สมรรถภาพในการสร้างบทเรียน**. ในการประชุมเชิงปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลัก. หน้า34-43. 17-19 พฤษภาคม 2538 ณ ห้องประชุม วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี.

- เยาวพา เดชะคุปต์. การศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แม็ค, 2542.
- รังสรรค์ ประเสริฐศรี. การพัฒนาบุคลากรและการฝึกอบรม เอกสารการสอนชุดวิชาองค์การและการจัดการงานบุคคล. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2535.
- รุ่งชีวา สุขดี. การศึกษาผลการฝึกออกแบบการทดลองในการสอนวิทยาศาสตร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนประถมศึกษาชั้นปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2531.
- รศนา อัสชะกิจ. กระบวนการแก้ปัญหาและตัดสินใจเชิงวิทยาศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- ลัดดา อ่อนลมุล. การพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรมเรื่องศูนย์การเรียนรู้สำหรับครูอนุบาลสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- วิจิตร อวระกุล. การฝึกอบรม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. หลักสูตรและการสอนมิติใหม่. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไอดีเอ็นเอสไตร์, 2525.
- วิชาการ, กรม. ข้อคิดเบื้องต้นในการสอนและการสอบที่เน้นกระบวนการ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2534.
- วิชาการ, กรม. คู่มือหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 (อายุ 3 – 6 ปี). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2540.
- วิชาการ, กรม. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2546.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. ทฤษฎีการสอนแบบดั้งเดิม (Classical test theory). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- ศิริพันธ์ เพชรทองคำ และคณะ. จิตวิทยาพัฒนาการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2521.
- สมคิด บางโม. เทคนิคการฝึกอบรมและการประชุม. กรุงเทพมหานคร: วิทย์พัฒน์, 2539.
- สมศักดิ์ คงเที่ยง. กิจกรรมเพื่อพัฒนาบุคลากร. วารสารรามคำแหง 9 เมษายน 2526 ฉบับพิเศษ พัฒนาบุคลากร: 37 – 45 .
- สัมพันธ์ ธิญชีระนันท์. การเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลักกับการศึกษาพยาบาล. วารสารพยาบาลศาสตร์. 13 (ตุลาคม - ธันวาคม 2538): 10 -25.

- สารภี สี่ประเสริฐ และคณะ. การจัดการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลักในหลักสูตร
อนามัยชุมชน กรุงเทพมหานคร. ศูนย์ฝึกอบรมและวิจัยอนามัยชุมชนบท คณะสาธารณสุขศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล, 2534.
- สาโรช บัวศรี. วิธีสอนตามขั้นทั้งสี่ของอริยสัจ. กรุงเทพมหานคร. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2526.
- สุกัญญา ยุติธรรมนนท์. ผลของการใช้กระบวนการคิดแก้ปัญหาอนาคตตามแนวคิดของทอแรนซ์
ที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 6.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. ประมวลสาระชุดวิชาหลักและแนวคิดทางการปฐมวัยศึกษา.
กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2537.
- สุนทร โคตรบรรเทา. รายงานการวิจัยประกอบร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.
ประเด็นการวางรากฐานชีวิตในปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาแห่งชาติ, 2541.
- สุนันทา กิจสุวรรณ. การใช้โครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถภาพผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนา
เด็กปฐมวัยในชุมชนแออัด กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534
- สุนน อมรวิวัฒน์ และคณะ. การอบรมเลี้ยงดูตามวิถีชีวิตไทย. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- สุวัฒน์ ไกรมาก. ผลของการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมโดยวิธีการวิจัยปฏิบัติการ
ที่มีต่อมโนทัศน์เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมและความสามารถในการแก้ปัญหา
สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. การกระจายอำนาจและการจัดการศึกษา, 2540. (อัดสำเนา)
- หรรษา นิลวิเชียร. ปฐมวัยศึกษา : หลักสูตรและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, 2535.
- อรวรรณ แวดล้อม. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับของผู้ปกครองต่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ในจังหวัดยโสธร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2535.
- อรุณี หรดาล. ผู้ปกครองกับการจัดการศึกษาปฐมวัย. เอกสารชุดวิชาหลักการและแนวคิด
ทางการศึกษาปฐมวัย หน่วยที่ 13. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2537.
- อวยพร ปาระณะ. การศึกษาความคาดหวังของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 4
ในการบริหารวิชาการตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.

- วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- อาภรณ์ ชูดวง. การสร้างแบบสอบเอ็ม อี คิว เพื่อวัดความสามารถในการแก้ปัญหา
ทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535
- อาภรณ์ แสงรัศมี. ผลของการเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นหลักต่อลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเอง
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมและความพึงพอใจต่อการเรียน
การสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- อุดม รัตนอัมพรโสภณ. ผลของการสื่อสารในเวลาเดียวกันและต่างเวลาในการเรียนรู้ผ่านเว็บ
โดยใช้ปัญหาเป็นหลักที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- อุทัย บุญประเสริฐ และคณะ. การกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่นในประเทศไทย.
กรุงเทพฯ: ธรรมดาเพรส จำกัด, 2545.
- อุ้นตา นพคุณ. แก้ปัญหาเป็น. โครงการตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- อำไพ สุจริตกุล และคณะ. การพัฒนาหลักการและวิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กตามวิถีชีวิตไทย.
ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

ภาษาอังกฤษ

- Allen, Deboarh E, and Duch, Barbara J, Thinking toward solution : Problem – based
learning activities for general biology. The United States of America : Harcourt
Brace & Company, 1998.
- Barrows, Howard S, and Tamblyn, R.M. Problem – Based learning : An approach to
medical education. New York : Springer, 1980.
- Bredenkamp, Sue and Copple, carol. Developmentally appropriate practice in early
childhood programs. Washington, DC : National Association for the Education of
Young Children, 1997.
- Cowedrow, E. Problem – Based Learning. Available from : <http://www.ic.polyu.hk/posh7/student/PBLpbl0.1.htm>, (1997).

- Dale S. Personnel : **The Management of People at Work**. 3 rd. ed. New York : Macmillan, 1975.
- Decker, Celia A. and Decker, John R. **Planning and administering early childhood programs , sixth edition**. New Jersey: Prentice – Hall, Inc, 1997.
- Duch, B.J. **About teaching**. Available from : <http://www.ude/pbl/jan 95 – what.htm>, 1995.
- Fantuzzo , J. W. **Family involvement : a multivariate assessment of family participation in early Childhood education**. Journal of Education Psychology vol.92 no.2 (2000)
- Freud, Sigmund. **The phychoanalytic study of the child**. volume 6, New York, International University Press, 1951.
- Good, Carter V. **Dictionary of education**. New York : Mc Graw – Hill Company , 1973.
- Guilford, J.P. and Ralph H. **The Analysis of Intelligence**. New York: McGraw – Hill, 1971.
- Johnston, J.H. **The new american family and the school**. Columbus, OH : National Middle School Association, 1990.
- Lyons, P, Robbin, Al, and Smith, A **Involving parent : A handbook for participation in schools**. Michigan : The High/scope Press, 1983.
- Morgan, A. **Empowering parent and teachers : working for children**. London, 1978.
- Morrison, G.S. **Early childhood education today**. 7th ed. New Jersey : Prentice -Hall, 1998.
- Savin – Baden, M. **Problem – based learning in Higher Education : Untold stories**. Buckingham: Open University Press/SRHE, 2000.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



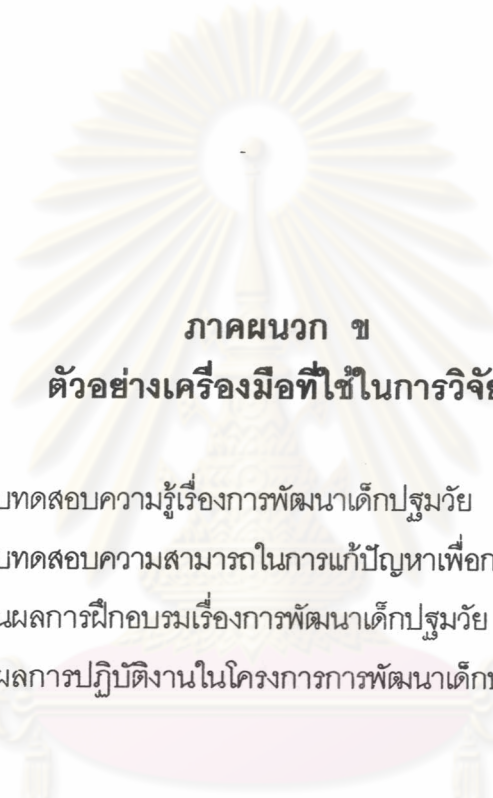
ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ
ที่ตรวจสอบเครื่องมือและคู่มือฝึกอบรม

- | | |
|--------------------------|--|
| 1. ศ.ดร. อุทุมพร จามรมาน | อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย |
| 2. ดร. อัจฉรา วงษ์เอก | หัวหน้ากลุ่มการศึกษาระบบและการศึกษาปฐมวัย
สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมส่งเสริม
การปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย |
| 3. นางสาวณัฏฐ์ พลະสุรย์ | อดีตหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์
กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ |
| 4. นายเสรี ศรีหะไตร | นายอำเภอนาโยง จังหวัดตรัง
กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย |
| 5. นายสมชาย พฤษชัยนมิตร | ผู้อำนวยการกองการศึกษาเทศบาลเมืองกระบี่
จังหวัดกระบี่ |

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



ภาคผนวก ข
ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวอย่างแบบทดสอบความรู้เรื่องการพัฒนาเด็กปฐมวัย
2. ตัวอย่างแบบทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหาเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย
3. แบบประเมินผลการฝึกอบรมเรื่องการพัฒนาเด็กปฐมวัย
4. แบบบันทึกผลการปฏิบัติงานในโครงการการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตัวอย่างแบบทดสอบความรู้เรื่องการพัฒนาเด็กปฐมวัย

คำชี้แจง แบบทดสอบความรู้ฉบับนี้เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ก ข ค ง รวมจำนวน 30 ข้อ คะแนนเต็ม 30 คะแนน เวลา 60 นาที

คำสั่ง จงทำเครื่องหมาย X ในช่อง ก ข ค ง ข้อใดข้อหนึ่งในกระดาษคำตอบตามที่ท่านพิจารณาว่าเป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

เกณฑ์การให้คะแนน ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิด 0 คะแนน

1. น้องชมพูใช้ช้อนตักเกลือลงในแก้วน้ำเพื่อทดลองทำไข่จมและไข่ลอย กิจกรรมดังกล่าว น้องชมพูได้รับการส่งเสริมพัฒนาการด้านใด
 - ก. พัฒนาการทางด้านร่างกาย
 - ข. พัฒนาการทางด้านอารมณ์ – จิตใจ
 - ค. พัฒนาการทางด้านสังคม
 - ง. พัฒนาการทางด้านสติปัญญา

2. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เด็กควรได้รับสาระการเรียนรู้เรื่องใดเป็นลำดับแรก
 - ก. สภาพแวดล้อมรอบตัวเด็ก
 - ข. เรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง
 - ค. ปรากฏการณ์ธรรมชาติ
 - ง. บุคคลในชุมชน

3. กิจกรรมใดที่ช่วยพัฒนาทักษะกลไกและกล้ามเนื้อใหญ่ของเด็กปฐมวัย
 - ก. การต้อบลูกตามจินตนาการ
 - ข. การร้อยลูกปัด
 - ค. การปั้นตาข่าย
 - ง. การกรอกน้ำใส่ขวด

4. กิจกรรมใดที่ช่วยพัฒนาทักษะกลไกและกล้ามเนื้อใหญ่ของเด็กปฐมวัย
- การต่อบล็อกตามจินตนาการ
 - การร้อยลูกปัด
 - การปั้นตาข่าย
 - การกรอกน้ำใส่ขวด
5. การจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะกิจกรรมใดที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาเด็กปฐมวัย
- เด็กเคลื่อนไหวร่างกายตามที่คุณดูแลเด็กให้จังหวะ
 - เด็กหยุดอยู่กับที่ในท่าทางที่คุณดูแลเด็กกำหนด
 - เด็กแสดงท่าทางตามคำสั่งของคุณดูแลเด็ก
 - การแสดงท่าทางตามจินตนาการตามคำบรรยายของคุณดูแลเด็ก
6. วัสดุในท้องถิ่นข้อใดที่สามารถนำมาผลิตเป็นชิงช้าให้กับเด็กปฐมวัยได้
- เชือกจำนวน 2 เส้น
 - โซ่ - แผ่นโลหะ
 - ล้อยรถยนต์ที่ไม่ใช้แล้ว
 - เชือก - แผ่นไม้กระดาน
7. วัสดุธรรมชาติในข้อใดที่สามารถนำมาใช้ฝึกกล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อย่อยของเด็กได้ดีที่สุด
- เครื่องชั่งน้ำหนักทำจากไม้ - ไม้
 - ดินน้ำมัน - ตะเกียบ
 - ไม้กระดาน - ดินเหนียว
 - อุปกรณ์ตวงน้ำ - ลูกปัด
8. คุณดูแลเด็กคนใดที่ประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยได้เหมาะสมที่สุด
- นลินนำแบบทดสอบไปประเมินพัฒนาการเด็ก
 - สายใหม่มีระบบในการประเมินพัฒนาการเด็กครบทุกด้าน
 - เบญจมาศประเมินพัฒนาการเด็กภาคเรียนละ 1 ครั้ง
 - สารินนำผลการประเมินพัฒนาเด็กไปติดแจ้งผู้ปกครองที่ป้ายนิเทศหน้าห้องเรียน

**ตัวอย่างแบบทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหา
เพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย**

คำชี้แจง แบบทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหานี้เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ก ข ค ง รวมจำนวน 40 ข้อ คะแนนเต็ม 40 คะแนน เวลา 60 นาที

คำสั่ง จงทำเครื่องหมาย X ในช่อง ก ข ค ง ข้อใดข้อหนึ่งในกระดาษคำตอบตามที่ท่านพิจารณาว่าเป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิด 0 คะแนน

สถานการณ์ที่ 1 จงตอบคำถามข้อ 1 – 4 .

ขวัญใจเป็นผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เปิดใหม่ในปีการศึกษา 2546 สัปดาห์แรกของการเปิดเรียนขวัญใจได้ทำความคุ้นเคยกับเด็กในห้องเรียน สัปดาห์ที่สองขวัญใจจัดกิจกรรมประจำวันให้กับเด็ก โดยเริ่มจากกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ ขวัญใจให้เด็กเคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะเด็กก็ไม่สามารถปฏิบัติได้ เช่น ขวัญใจเคาะจังหวะให้เด็กเคลื่อนไหวเร็ว ๆ เด็กก็จะวิ่งไปมารอบห้องเรียนเมื่อได้ยินสัญญาณให้หยุดอยู่กับที่เด็กก็ยังวิ่งอยู่ ขวัญใจจึงให้เด็กหยุดแล้วนั่งเป็นครึ่งวงกลมเพื่อจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ในการกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ขวัญใจได้สอนเด็กเรื่อง “ ผลไม้ ” เมื่อขวัญใจได้ถามเด็กเกี่ยวกับชื่อ สี และลักษณะรูปร่างของผลไม้ เด็กก็นั่งนิ่งไม่ตอบคำถาม เมื่อถึงกิจกรรมสร้างสรรค์ขวัญใจให้เด็กปะติดกระดาษสีเป็นรูปผลไม้ตามแบบที่กำหนด เด็กก็ทำไม่ได้เพราะเด็กยังไม่เคยมีประสบการณ์และกล้ามเนื้อเด็กก็ยังไม่คล่องแคล่วเด็กจึงฉีกกระดาษเป็นแผ่นใหญ่ และทากาวมากทำให้กาวหกเลอะเทอะ กระดาษขาด ขวัญใจจึงให้เด็กเก็บอุปกรณ์และทำความสะอาดโต๊ะกิจกรรม

1. จากสถานการณ์ดังกล่าวมีปัญหาอะไร

- ก. เครื่องเคาะจังหวะที่ขวัญใจใช้มีเสียงเบาเด็กจึงไม่สนใจ
- ข. ห้องเรียนสกปรกเด็กจึงไม่อยากร่วมกิจกรรมที่ขวัญใจจัด
- ค. เด็กไม่ให้ความร่วมมือกับกิจกรรมที่ขวัญใจจัด
- ง. ผลไม้ในรูปมีขนาดใหญ่ทำให้เด็กไม่ยอมปะติดรูปผลไม้

2. จากปัญหาดังกล่าวมีสาเหตุมาจากอะไร

- ก. กิจกรรมที่ขวัญใจจัดยากเกินความสามารถของเด็ก
- ข. เด็กในห้องเรียนไม่ชอบขวัญใจที่พูดจาไม่ไพเราะ
- ค. อุปกรณ์ที่ขวัญใจเตรียมมาไม่เพียงพอกับจำนวนของเด็ก
- ง. เด็กในห้องเรียนมีจำนวนมากทำให้ขวัญใจดูแลเด็กไม่ทั่วถึง

3. ท่านคิดว่าจะแก้ปัญหาในสถานการณ์นี้อย่างไร

- ก. ขวัญใจต้องทำความคุ้นเคยกับเด็กเพิ่มอีก 1 เดือน
- ข. ขวัญใจต้องจัดกิจกรรมที่เด็กสนใจและเหมาะสมกับวัยของเด็ก
- ค. ขวัญใจต้องหาที่เลี้ยงมาดูแลเด็กในขณะที่ตนเองกำลังจัดกิจกรรม
- ง. ขวัญใจให้เด็กเลือกที่จะร่วมกิจกรรมที่จัดหรือเล่นของเล่น

4. ผลที่ได้จากการแก้ปัญหาจะเป็นอย่างไร

- ก. เด็กทำความสะอาดห้องเรียนแทนขวัญใจได้
- ข. ขวัญใจไปเป็นวิทยากรอบรมความรู้ให้กับผู้ดูแลเด็กคนอื่นได้
- ค. ขวัญใจได้รับเงินเดือนสูงขึ้น
- ง. เด็กเกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยของตนเอง

ศูนย์วิทยพัชรากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบประเมินผลการฝึกอบรมเรื่องการพัฒนาเด็กปฐมวัย

คำชี้แจง ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมประเมินผลการฝึกอบรมจากรายการที่กำหนด โดยขอให้ท่าน
ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตัวเลขที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

เกณฑ์การประเมิน มี 3 ระดับ คือ 3 = มาก , 2 = ปานกลาง , 1 = น้อย

รายการ	เกณฑ์การประเมิน		
	3	2	1
1. ก่อนเริ่มการฝึกอบรมท่านได้รับแจ้งวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมไว้ชัดเจนเพียงใด			
2. เนื้อหาที่ใช้ในการฝึกอบรมถูกกำหนดไว้ชัดเจนเพียงใด.....			
3. เนื้อหาในชุดฝึกอบรมมีความสัมพันธ์กับความต้องการของท่านมากน้อยเพียงใด.....			
4. บรรยากาศในการฝึกอบรมมีความน่าสนใจเพียงใด.....			
5. การฝึกอบรมครั้งนี้ท่านมีโอกาสร่วมกิจกรรมและแสดงความคิดเห็นมากน้อยเพียงใด.....			
6. สื่อที่ใช้ในการฝึกอบรมทำให้ท่านมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่ฝึกอบรมมากน้อยเพียงใด.....			
7. เวลาที่ใช้ในการฝึกอบรมมีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด.....			
8. ความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมท่านสามารถนำไปปฏิบัติได้มากน้อยเพียงใด.....			
9. กิจกรรมที่ได้จากการฝึกอบรมสามารถนำไปปฏิบัติได้มากน้อยเพียงใด.....			
10. การวัดและประเมินผลการฝึกอบรมเหมาะสมมากน้อยเพียงใด.....			

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

แบบบันทึกผลการปฏิบัติงานในโครงการการพัฒนาเด็กปฐมวัย

โครงการ.....ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....ครั้งที่.....เวลาที่บันทึก.....

คำชี้แจง แบบบันทึกผลการปฏิบัติงานตามโครงการการพัฒนาเด็กปฐมวัย มีวิธีการบันทึก

โดยการสังเกตการจัดกิจกรรมตามแผนงานการพัฒนาเด็กปฐมวัย

1. ขั้นตอนการดำเนินงาน

.....

.....

.....

.....

2. ผลที่ได้รับจากการดำเนินงาน

.....

.....

.....

.....

3. ปัญหาอุปสรรคจากการดำเนินงาน

.....

.....

.....

.....

4. ข้อเสนอแนะ

.....

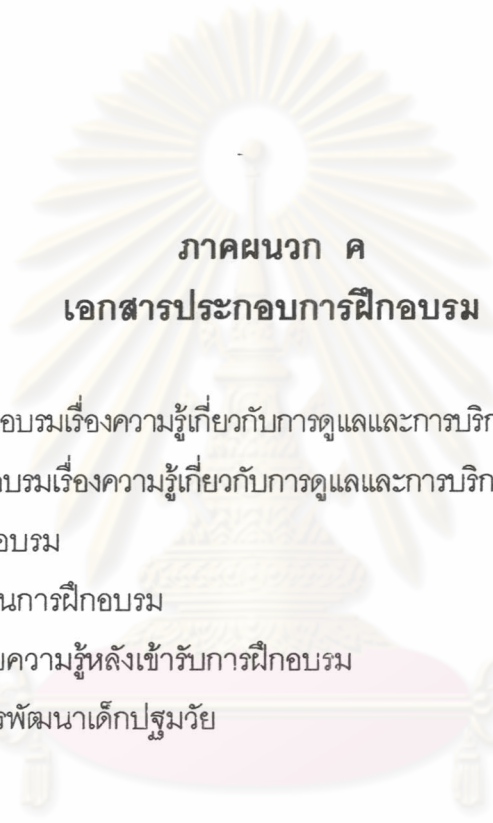
.....

.....

.....

ศูนย์วิทยะทวัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



ภาคผนวก ค
เอกสารประกอบการฝึกอบรม

1. ตัวอย่างตารางการฝึกอบรมเรื่องความรู้เกี่ยวกับการดูแลและการบริการแก่เด็กปฐมวัยและบุคลากร
2. ตัวอย่างคู่มือการฝึกอบรมเรื่องความรู้เกี่ยวกับการดูแลและการบริการแก่เด็กปฐมวัยและบุคลากร
3. ตัวอย่างแผนการฝึกอบรม
4. ตัวอย่างใบงานที่ใช้ในการฝึกอบรม
5. ตัวอย่างแบบทดสอบความรู้หลังเข้ารับการฝึกอบรม
6. ตัวอย่างโครงการการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 12 ตารางฝึกอบรมเรื่องการพัฒนาเด็กปฐมวัย

วัน/เวลา	เนื้อหา	กิจกรรม	อุปกรณ์	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
สัปดาห์ที่ 1 27/11/2546	<u>ความรู้เกี่ยวกับการดูแลและ การบริการแก่เด็กปฐมวัย และบุคลากร</u> 1. การคัดเลือกและการ พัฒนาความรู้ให้แก่ ผู้ดูแลเด็ก 1) คุณสมบัติของ ผู้ดูแลเด็ก 2) หลักเกณฑ์การ คัดเลือกผู้ดูแลเด็ก 3) บทบาทหน้าที่ของ ผู้ดูแลเด็ก 4) ความสำคัญของ การพัฒนาผู้ดูแลเด็ก 5) การพัฒนา ความรู้ให้แก่ผู้ดูแลเด็ก	1. คณะกรรมการพัฒนาเด็ก ลงทะเบียนและรับเอกสาร ประกอบการฝึกอบรม 2. คณะกรรมการพัฒนาเด็ก แบ่งกลุ่มโดยการหยิบดอกไม้ คณะ 1 ดอก และให้แบ่งกลุ่ม ตามดอกไม้ที่หยิบได้ 3. สมาชิกภายในกลุ่ม ร่วมกันเลือกประธานและเลข 4. เลขจากใบงานสถานการณ์ ให้สมาชิกร่วมกันวิเคราะห์ ปัญหาในประเด็นที่กำหนด ตามลำดับชั้นตอนที่ได้ระบุไว้ ในใบงาน 5. ผู้วิจัยแจกเอกสารเรื่อง การคัดเลือกและการพัฒนา ความรู้ให้แก่คณะกรรมการ พัฒนาเด็กแล้วเขียนความรู้สึก ที่มีต่อดอกไม้ที่หยิบได้และ นำเสนอความรู้สึกของคนที่ มีต่อดอกไม้ 6. ผู้วิจัยนำเสนอความรู้ ตามลำดับเนื้อหาที่กำหนดไว้ 7. สมาชิกภายในกลุ่มเสนอ วิธีแก้ปัญหาในสถานการณ์ ปัญหา 8. คณะกรรมการพัฒนาเด็ก ร่วมกันระดมสมองวิเคราะห์ ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการคัดเลือก และการพัฒนาความรู้ผู้ดูแล	- ใบลงทะเบียน - ผู้วิจัย - เอกสาร หมวดที่ 4 - ดอกมะลิ, ดอกกุหลาบ - ใบงาน สถานการณ์ ปัญหา - แบบฟอร์ม การจัดทำ โครงการ การพัฒนา เด็กปฐมวัย - แบบทดสอบ ความรู้	ผู้วิจัย	รับประทาน อาหารว่าง 15 นาที

ตารางที่ 12 (ต่อ)

วัน/เวลา	เนื้อหา	กิจกรรม	อุปกรณ์	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
2.	การจัดสวัสดิการสำหรับ ผู้ดูแลเด็กและเด็กปฐมวัย	1. คณะกรรมการพัฒนาเด็ก แบ่งกลุ่มโดยผู้ที่ยับกระดาษสี รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าเป็นกลุ่มที่ 1 และกระดาษสีรูปสี่เหลี่ยม จัตุรัสเป็นกลุ่มที่ 2	- ใบลงเขียน - ผู้วิจัย - เอกสาร หมวดที่ 4 - กระดาษสี รูปสี่เหลี่ยม ผืนผ้า		
	1) ความหมายของการจัด สวัสดิการ	2. สมาชิกภายในกลุ่มร่วมกัน เลือกประธานและเลข 3. เลขแจกใบงาน สถานการณ์ให้สมาชิก ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาใน ประเด็นที่กำหนดตามลำดับ ขั้นตอนที่ได้ระบุไว้ในใบงาน	- กระดาษสี รูปสี่เหลี่ยม		
	2) วัตถุประสงค์ของ การจัดสวัสดิการสำหรับ ผู้ดูแลเด็ก	4. ผู้วิจัยแจกเอกสารเรื่อง การจัดสวัสดิการสำหรับผู้ดูแล และเด็กปฐมวัยแล้วให้ คณะกรรมการพัฒนาเด็ก คู่มือวิธีการปฏิบัติงานของ ผู้ดูแลเด็ก	จัตุรัส - ใบงาน สถานการณ์ ปัญหา - วิดีโอการ ปฏิบัติงาน ของผู้ดูแล เด็ก - แบบฟอร์ม การจัดทำ โครงการ		
	3) หลักการจัดสวัสดิการ สำหรับผู้ดูแลเด็ก	5. ผู้วิจัยนำเสนอความรู้ ตามลำดับเนื้อหาที่กำหนดไว้	รูปสี่เหลี่ยม		
	4) สวัสดิการที่จัดให้กับ ผู้ดูแลเด็ก	6. สมาชิกภายในกลุ่ม นำเสนอวิธีแก้ปัญห สถานการณ์ปัญหา	จัตุรัส		
	5) สวัสดิการสำหรับเด็ก ปฐมวัย	7. คณะกรรมการพัฒนาเด็ก ร่วมกันระดมสมองวิเคราะห์ ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการจัด สวัสดิการสำหรับผู้ดูแลเด็ก และเด็กปฐมวัย	จัตุรัส		
	6) การจัดบริการอาหาร สำหรับเด็กปฐมวัย				

ตารางที่ 12 (ต่อ)

วัน/เวลา	เนื้อหา	กิจกรรม	อุปกรณ์	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
		8. คณะกรรมการพัฒนาเด็ก ลงมติคัดเลือกปัญหาและ ร่วมกันจัดทำโครงการ การพัฒนาเด็กปฐมวัยเพื่อ การจัดสวัสดิการสำหรับ ผู้ดูแลเด็กและเด็กปฐมวัย			
		9. วิทยากรแจก แบบทดสอบความรู้ให้แก่ คณะกรรมการพัฒนาเด็ก			
		พักรับประทานอาหารกลางวัน			
3.	การดูแลสุขภาพอนามัย สำหรับเด็กปฐมวัย	1. คณะกรรมการพัฒนาเด็ก แบ่งกลุ่มโดยการหยิบบัตรสุ่ม คณะ 1 ภาพ กลุ่มที่ 1 สัตว์ที่มี พิษ กลุ่มที่ 2 สัตว์ที่ไม่มีพิษ	- เอกสาร ประกอบ การฝึกอบรม หมวดที่ 4	- ผู้วิจัย	
	1) การตรวจสอบสุขภาพ ประจำวันให้แก่เด็กปฐมวัย	2. สมาชิกภายในกลุ่มร่วมกัน เลือกประธานและเลขา	- ภาพสัตว์ ที่มีพิษ		
	2) การดูแลสุขภาพฟัน ของเด็กปฐมวัย	3. เลขาแจกใบงาน สถานการณ์ให้สมาชิก ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาใน ประเด็นที่กำหนดตามลำดับ ชั้นตอนที่ได้รับรู้ไว้	- ภาพสัตว์ ที่ไม่มีพิษ - ใบงาน สถานการณ์ ปัญหา		
	3) ใ้คิดต่อที่เกิดขึ้น กับเด็กปฐมวัย	4. ผู้วิจัยแจกเอกสารเรื่อง การดูแลสุขภาพอนามัยให้แก่ เด็กปฐมวัยให้แก่คณะกรรมการ พัฒนาเด็ก แล้วสั้ด การปฐมพยาบาลเมื่อเกิด อุบัติเหตุขึ้นกับเด็ก	- อุปกรณ์ การปฐม พยาบาล - แบบฟอร์ม การจัดทำ โครงการการ พัฒนาเด็ก ปฐมวัย		
	4) การได้รับวัคซีน ของเด็กปฐมวัย				
	5) ยาและอุปกรณ์ที่ จำเป็นสำหรับเด็กปฐมวัย				
	6) การปฐมพยาบาล แก่เด็กปฐมวัย				

ตารางที่ 12 (ต่อ)

วัน/เวลา	เนื้อหา	กิจกรรม	อุปกรณ์	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
		5. วิทยากรนำเสนอความรู้ ตามลำดับเนื้อหาที่กำหนดไว้	- แบบทดสอบ ความรู้		
		6. สมาชิกภายในกลุ่ม นำเสนอวิธีแก้ปัญหาใน สถานการณ์ปัญหา			
		7. คณะกรรมการพัฒนาเด็ก ร่วมกันระดมสมองวิเคราะห์ ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับ การดูแลสุขภาพอนามัย ให้แก่เด็กปฐมวัย			
		8. คณะกรรมการพัฒนาเด็ก ลงมติคัดเลือกปัญหาและ ร่วมกันจัดทำโครงการ การพัฒนาเด็กปฐมวัยเพื่อ การดูแลสุขภาพอนามัย ให้แก่เด็กปฐมวัย			
		9. วิทยากรแจกแบบทดสอบ ความรู้ให้แก่คณะกรรมการ พัฒนาเด็ก			
4. โภชนาการสำหรับเด็กปฐมวัย	1. คณะกรรมการพัฒนาเด็ก แบ่งกลุ่มโดยการหยิบอาหาร คนละ 1 ถุง ผู้ที่หยิบผลไม้ เป็นกลุ่มที่ 1 และผู้ที่หยิบผัก เป็นกลุ่มที่ 2	2. สมาชิกภายในกลุ่มร่วมกัน เลือกประธานและเลขา 3. เลขาแจกใบงาน สถานการณ์ให้สมาชิก ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาใน ประเด็นที่กำหนดตามลำดับ ขั้นตอนที่ได้ระบุไว้ในใบงาน			
1) ความสำคัญของ อาหารที่มีต่อเด็กปฐมวัย					
2) อาหารหลัก 5 หมู่					
3) การจัดบริการ น้ำดื่มสำหรับเด็กปฐมวัย					
4) ปริมาณอาหารที่ เด็กควรได้รับในวัน					
5) การปลูกฝังนิสัย การบริโภคที่ดีให้กับ เด็กปฐมวัย					

ตารางที่ 12 (ต่อ)

วัน/เวลา	เนื้อหา	กิจกรรม	อุปกรณ์	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
	6) โทษของการ รับประทานอาหาร ที่ไม่ถูกต้อง	4. ผู้วิจัยแจกเอกสารเรื่อง โภชนาการสำหรับเด็กปฐมวัย และนำเสนอความรู้ตามลำดับ เนื้อหาที่กำหนดไว้	- เอกสาร หมวดที่ 5 - ผลไม้, ผัก ที่มีในท้องถิ่น	- ผู้วิจัย - วิทยากร	
	7) รูปแบบของการ จัดบริการอาหารกลางวัน สำหรับเด็กปฐมวัย	5. สมาชิกภายในกลุ่มนำเสนอ วิธีแก้ปัญหาในสถานการณ์ ปัญหา	- อาหารหลัก 5 หมู่ - ใบงาน		
		6. คณะกรรมการพัฒนาเด็ก ร่วมกันระดมสมองวิเคราะห์ ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการจัด บริการโภชนาการสำหรับเด็ก ปฐมวัยให้แก่เด็กปฐมวัย	สถานการณ์ ปัญหา - แบบฟอร์ม การจัดทำ โครงการ		
		7. คณะกรรมการพัฒนาเด็ก ลงมติคัดเลือกปัญหาและ ร่วมกันจัดทำโครงการ การพัฒนาเด็กเพื่อการจัดบริการ โภชนาการสำหรับเด็กปฐมวัย	การพัฒนา เด็กปฐมวัย - แบบทดสอบ ความรู้		
		8. วิทยากรแจกแบบทดสอบ ความรู้ให้แก่คณะกรรมการ พัฒนาเด็ก			

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตัวอย่างคู่มือฝึกอบรม
เรื่อง

ความรู้เกี่ยวกับการดูแลและการบริการ

แก่เด็กปฐมวัยและบุคลากร



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่ปรึกษา...รศ.ดร.จีระพันธุ์ พูลพัฒน์

โดย...นางสาวสุนธา สมจันทร์

ตัวอย่างคู่มือฝึกอบรม
เรื่อง

ความรู้เกี่ยวกับการดูแลและการบริการแก่เด็กปฐมวัยและบุคลากร



ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เอกสารประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรื่อง ผลการฝึกอบรม เรื่อง การพัฒนาเด็กปฐมวัย I

สำหรับคณะกรรมการพัฒนาเด็ก สังกัดเทศบาลตำบล

โดยใช้การเรียนรู้แบบแก้ปัญหาเป็นฐาน

คำนำ

การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยให้ปลอดภัยและเจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ตามวัย เป็นหน้าที่โดยตรงของพ่อแม่ แต่เมื่อเด็กถึงวัยที่จะต้องเข้ารับการจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็กจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญ ในการดูแลสุขภาพอนามัยและส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญาให้กับเด็ก ดังนั้นหน่วยงานที่จัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จึงมีภารกิจสวัสดิการต่างๆ ให้กับผู้ดูแลเด็ก เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้ได้ผลดียิ่งขึ้น



ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นางสาวสุคนธา สมจันทร์

15 / กันยายน / 2546

สารบัญ

1. การจัดสวัสดิการสำหรับผู้ดูแลเด็กและเด็กปฐมวัย
 - ความหมายของการจัดสวัสดิการ
 - วัตถุประสงค์ของการจัดสวัสดิการสำหรับผู้ดูแลเด็ก
 - หลักการจัดสวัสดิการสำหรับผู้ดูแลเด็ก
 - สวัสดิการที่จัดให้กับผู้ดูแลเด็ก
 - สวัสดิการสำหรับเด็กปฐมวัย
 - การจัดบริการอาหารสำหรับเด็กปฐมวัย
2. การดูแลสุขภาพอนามัยสำหรับเด็กปฐมวัย
 - การตรวจสุขภาพประจำวันให้แก่เด็กปฐมวัย
 - การดูแลสุขภาพฟันของเด็กปฐมวัย
 - โรคติดต่อที่เกิดขึ้นกับเด็กปฐมวัย
 - การได้รับวัคซีนของเด็กปฐมวัย
 - ยาและอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับเด็กปฐมวัย
 - การปฐมพยาบาลแก่เด็กปฐมวัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การจัดสวัสดิการสำหรับผู้ดูแลเด็กและเด็กปฐมวัย



ความหมายของการจัดสวัสดิการ

การจัดสวัสดิการเป็นบริการต่าง ๆ ที่หน่วยงานที่จัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จัดบริการให้กับผู้ดูแลเด็กและเด็กปฐมวัย เพื่อเป็นการบำรุงขวัญและกำลังใจให้กับผู้ปฏิบัติงาน ในหน่วยงานได้ทำงานอย่างสบายใจ มีความพอใจกับงาน แล้วสามารถปฏิบัติงานได้อย่างดีและมีประสิทธิภาพ เพราะหน่วยงานใดมีบุคลากรซึ่งมีจิตใจและขวัญและกำลังใจดี ความตั้งใจจริง ในการปฏิบัติงานก็ย่อมจะมีมาก ผลการปฏิบัติการก็ย่อมจะดี แต่หน่วยงานใดที่บุคลากรขาดขวัญและกำลังใจ ความต้องการปฏิบัติงานก็ย่อมมีน้อย เพราะความกังวลใจในเรื่องต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องเกี่ยวกับสวัสดิการและความก้าวหน้าของตน ย่อมเป็นเครื่องบั่นทอนกำลังใจ หน่วยงานต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องมีวิธีการที่จะเสริมขวัญและกำลังใจของบุคคลในหน่วยงานซึ่งวิธีที่ดีที่สุด คือ การส่งเสริมสวัสดิการ

วัตถุประสงค์ของการจัดสวัสดิการสำหรับผู้ดูแลเด็ก

การจัดสวัสดิการสำหรับผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีวัตถุประสงค์ไว้หลายประการดังนี้

1. เพื่อสร้างขวัญ กำลังใจ ให้แก่บุคลากรในหน่วยงาน
2. เพื่อเป็นสิ่งจูงใจในการจัดหาบุคลากรเข้ามาทำงานในหน่วยงาน
3. เพื่อบำรุงรักษาบุคลากร ให้มีความจงรักภักดี ซื่อสัตย์ ต่อหน่วยงาน
4. เพื่อเพิ่มผลผลิตให้แก่หน่วยงานให้สูงขึ้น
5. เพื่อทำให้งานของหน่วยงานเกิดประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพ
6. เพื่อป้องกันปัญหาขัดแย้ง ทำให้ขาดความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรกับหน่วยงาน
7. เพื่อลดการทุจริต ร้องทุกข์ ของบุคลากรในหน่วยงาน
8. เพื่อให้บุคลากรในหน่วยงานอุทิศเวลา แรงงานในการปฏิบัติงานในหน่วยงานให้ดีขึ้น
9. เพื่อยกระดับมาตรฐานการดำรงชีวิตของบุคลากรในหน่วยงาน
10. เพื่อลดการขาดงาน ลางาน และเปลี่ยนแปลงบุคลากรในหน่วยงาน
11. เพื่อลดความเครียดในการปฏิบัติงานของบุคลากร
12. เพื่อให้บุคลากรมีรายได้เพิ่มขึ้น เช่น ค่าล่วงเวลา
13. เพื่อก่อให้เกิดความสามัคคีในหน่วยงานเพื่อส่งเสริมสุขภาพของบุคลากรให้อยู่ในสภาพปกติ
14. เพื่อให้หลักประกันในการทำงาน เช่น บำเหน็จ บำนาญ ฯลฯ

15. เพื่อให้บุคลากรมีเวลาพักผ่อนมากขึ้น เช่น มีวันหยุดประจำสัปดาห์ วันหยุดพักผ่อนประจำปี
16. เพื่อให้บุคลากรมีสุขภาพดี เช่น ตรวจร่างกายประจำปี จัดห้องมีแพทย์รักษาเมื่อเจ็บป่วย ฯลฯ
17. เพื่อให้มีขวัญและกำลังใจในการทำงาน เช่น มีบริการให้คำปรึกษาด้านต่าง ๆ จัดรถรับ-ส่ง บริการด้านอาหาร บริการที่พักอาศัย ฯลฯ

หลักการจัดสวัสดิการสำหรับผู้ดูแลเด็ก

การจัดสวัสดิการสำหรับผู้ดูแลเด็ก ต้องสอดคล้องกับความต้องการ ความจำเป็นของบุคลากรในหน่วยงาน และ สวัสดิการที่จัดจะไม่เป็นการสร้างภาระให้กับผู้ดูแลเด็ก การจัดสวัสดิการสำหรับผู้ดูแลเด็กมีหลักการจัด ดังนี้

1. **หลักความเสมอภาค** สวัสดิการทุกชนิดที่ให้แก่ผู้ดูแลเด็กจะต้องคำนึงถึงความเท่าเทียมกันให้มากที่สุด อย่าให้มีการใช้อภิสิทธิ์ในด้านการรับสวัสดิการ
2. **หลักแห่งการจูงใจ** ต้องเป็นสิ่งที่จูงใจทำให้ผู้ดูแลเด็กมีแนวโน้มที่จะกระทำหรือทำงานที่ก่อให้เกิดผลประโยชน์แก่ตนเอง และความเจริญก้าวหน้าแก่หน่วยงาน
3. **หลักแห่งการสนองความต้องการ** สวัสดิการที่จัดต้องเป็นสวัสดิการที่อำนวยความสะดวกตามความต้องการของผู้ดูแลเด็ก เพราะหากจัดไปโดยไม่คำนึงถึงความต้องการ ก็จะไม่เกิดอะไรขึ้น
4. **หลักแห่งผลประโยชน์** สวัสดิการที่จัดจะต้องมีประโยชน์ที่คุ้มค่าต่อผู้ดูแลเด็ก
5. **หลักแห่งประสิทธิภาพ** สวัสดิการนั้นจะต้องเกิดประโยชน์ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ แต่สิ้นเปลืองเวลาและการลงทุนน้อยที่สุด
6. **หลักแห่งความประหยัด** การจัดสวัสดิการควรคำนึงถึงหลักของความสิ้นเปลือง ถ้าหากทำโดยไม่ประหยัดแล้วจะกลายเป็นเรื่องของความฟุ่มเฟือยจะเสียประโยชน์
7. **หลักแห่งการบำรุงขวัญและกำลังใจ** การจัดสวัสดิการก็เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ดังนั้นในการจัดสวัสดิการเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ถ้าไม่ก่อให้เกิดขวัญและกำลังใจไม่ควรจะกระทำ



8. **หลักแห่งความสะอาด** การจัดสวัสดิการ ถ้าจะให้เกิดผลดีจะต้องมีระบบระเบียบในการจัด ซึ่งจะเป็นการเอื้ออำนวยความสะอาด คล่องตัว ไม่ติดขัด ไม่ชักช้าในการรับบริการ

9. **หลักแห่งงบประมาณ** ในการจัดโครงการ สำหรับแก่ผู้ดูแลเด็ก จะต้องคำนึงว่ามีงบประมาณสนับสนุนหรือไม่

10. **หลักแห่งความยุติธรรม** การจัดสวัสดิการต้องคำนึงถึงผลที่ได้รับของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่มีใครได้รับเหลื่อมล้ำสูงต่ำกว่ากัน ควรจะคำนึงถึงหลักแห่งความยุติธรรมในการจัดโครงการทุกกรณีไป

สวัสดิการที่จัดให้กับผู้ดูแลเด็ก

สวัสดิการที่จัดให้กับผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แบ่งได้ 6 ประเภท คือ

1. **สวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจ** เป็นสวัสดิการที่จัดขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเพิ่มพูนความมั่นคงทางเศรษฐกิจของผู้ปฏิบัติงาน นอกเหนือจากเงินเดือนหรือค่าจ้าง เป็นการเพิ่มรายได้หรือลดรายจ่าย เป็นหลักประกันในกรณีที่เกิดการเจ็บป่วย ตาย หรือต้องออกจากงาน เช่น การจำหน่ายสินค้าราคาถูก การจัดให้มีอาหารกลางวัน การให้กู้ยืมเงินในอัตราดอกเบี้ยต่ำ การช่วยเหลือค่ารักษาพยาบาล การประกันชีวิต การประกันสุขภาพ บำเหน็จบำนาญ

2. **สวัสดิการด้านอำนวยความสะดวก** เป็นสวัสดิการที่จัดขึ้นเพื่อเป็นการสนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างเต็มความสามารถ ด้วยการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ทั้งในเวลาและนอกเวลาปฏิบัติงาน เพื่อเป็นการลดรายจ่ายให้กับผู้ดูแลเด็ก เช่น บริการบ้านพัก การให้บริการด้านกฎหมาย บริการห้องสมุด เป็นต้น

3. **สวัสดิการด้านการส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย** เป็นสวัสดิการที่จัดขึ้นเพื่อเป็นส่งเสริมความรู้และประสบการณ์ให้กับผู้ดูแลเด็ก ได้นำมาใช้ในการจัดการศึกษาปฐมวัย เช่น จัดฝึกอบรมความรู้ให้กับผู้ดูแลเด็ก การศึกษาดูงาน จากผู้ที่มีประสบการณ์ การจัดหาหนังสือคู่มือครู หนังสือค้นคว้าทางวิชาการ ที่มีเนื้อหา เกี่ยวกับหลักสูตร การจัดกิจกรรมประจำวัน การผลิตสื่อและของเล่น เป็นต้น

4. **สวัสดิการด้านกีฬาและนันทนาการ** เป็นสวัสดิการที่จัดขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้ปฏิบัติงานมีโอกาสได้ออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ ได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินได้รับความสุข ความบันเทิง เป็นการพักผ่อน และลดความเคร่งเครียดจากการปฏิบัติงานประจำวันและให้ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานได้มีโอกาสสังสรรค์และจัดกิจกรรมร่วมกัน รู้จักมักคุ้น ชื่นกันและกัน เกิดความรักใคร่สามัคคีในหมู่ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงาน อันทำให้เกิด



ประโยชน์ต่อหน่วยงานโดยส่วนรวม สวัสดิการประเภทนี้ ได้จัดให้มีการเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพ การแข่งขันกีฬาทั้งภายในหน่วยงานและภายนอกหน่วยงาน การจัดทัศนจร การจัดให้มีสโมสรการจัดงานสังสรรค์ ในโอกาสต่าง ๆ เป็นต้น

5. **สวัสดิการด้านการส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับอาชีพเสริม** เป็นสวัสดิการที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมอาชีพให้กับผู้ดูแลเด็ก ที่นอกเหนือจากการปฏิบัติงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทำให้ผู้ดูแลเด็กมีรายได้เพิ่มขึ้น และอาจใช้ความสามารถทางด้านอาชีพไปเผยแพร่ความรู้ให้กับผู้ปกครองต่อไป

6. **สวัสดิการในการดูแลสุขภาพ** ผู้ดูแลเด็กควรได้รับการตรวจสุขภาพประจำปีจากโรงพยาบาลซึ่งเป็นสวัสดิการที่ทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขอความร่วมมือไปยังโรงพยาบาล เพราะการที่ผู้ดูแลเด็กมีสุขภาพที่แข็งแรง สมบูรณ์ ไม่มีโรค ก็ย่อมส่งผลต่อกรปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กให้มีประสิทธิภาพ

สวัสดิการสำหรับเด็กปฐมวัย

สวัสดิการสำหรับเด็กปฐมวัยควรเป็นสวัสดิการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถจัดบริการให้กับเด็กได้ดังนี้

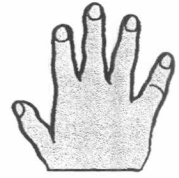
การตรวจร่างกายเด็กตามวัย การตรวจร่างกายเด็กตามวัยเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบสุขภาพทั่วไปของเด็ก ด้วยวิธีการค้นหาความผิดปกติหรือปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพ เพื่อเด็กจะได้รับการดูแล แนะนำ และแก้ไขที่เหมาะสมและทันต่อที่ การตรวจร่างกายของเด็กจะแตกต่างกับของผู้ใหญ่ เนื่องจากผู้ใหญ่จะเข้าใจและสามารถบอกอาการผิดปกติของตนเองได้ แต่เด็กต้องอาศัยผู้ปกครองในการเล่าประวัติให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขฟัง สำหรับเด็กปฐมวัย เริ่มเข้าใจคำพูดและสามารถพูดจาโต้ตอบได้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขจึงควรสร้างความคุ้นเคยกับเด็กก่อนที่จะตรวจทุกครั้ง

ขั้นตอนการตรวจร่างกายเด็กปฐมวัย

1. **อุณหภูมิของร่างกาย** โดยทั่วไปอุณหภูมิของร่างกายประมาณ 37 ช. แต่ทางทวารหนักจะสูงกว่าทางปากประมาณ 0.5 ช.
2. **ชีพจร** อัตราชีพจรของเด็กปกติจะเร็วกว่าผู้ใหญ่ และจะเต้นเร็วกว่าปกติประมาณ 20 - 30 ครั้งต่อนาทีในเวลาที่มีไข้
3. **การหายใจ** อัตราการหายใจในเด็กเล็กจะเร็วกว่าเด็กโต อัตราการหายใจเฉลี่ยประมาณ 20-40 ครั้งต่อนาที และจะลดลงเหลือ 20 ครั้งต่อนาที เมื่ออายุ 5 ปี
4. **ความดันโลหิต** โดยมากมักจะไม่วัดความดันโลหิต เมื่อทำการตรวจเด็ก เนื่องจากเด็กมักจะร้องและไม่ให้ความร่วมมือ



การตรวจตามระบบ



1. **ผิวหนัง** ควรถอดเสื้อผ้าเด็กออกทั้งตัว เพื่อจะได้เห็นความผิดปกติ เช่น ผื่นตามตัว ซอกคอ รักแร้ ขาหนีบ หรือบริเวณก้น
2. **ศีรษะ** ดูลักษณะทั่วไปของรูปร่างศีรษะ
3. **การตรวจตา** ความผิดปกติที่อาจพบได้ เช่น ตาแฉะ ตาแดง หรือมีน้ำตาไหล อยู่เสมอเพราะท่อน้ำตาตีบ หรืออาจจะพบลักษณะของเด็กตาเหล่
4. **การตรวจสายตา** เด็กวัย 4-5 ปี ควรได้รับการตรวจสายตา โดยให้ดูภาพหรือให้อ่านตัวเลขในระยะ 6 เมตร ทดสอบที่ละตาถ้าพบว่าการมองเห็นของตาทั้งสองข้างไม่เท่ากันหรือต่ำกว่าปกติคืออ่านไม่ถึงบันทึกที่เขียนว่า 6/6 ต้องส่งเด็กไปพบจักษุแพทย์
5. **การตรวจหู** ดูลักษณะภายนอกโดยใช้ไฟฉายส่องว่ามีหูน้ำหนวกหรือไม่
6. **การตรวจจมูก** ดูลักษณะทั่วไปว่ามีน้ำมูกไหล หรือลักษณะเยื่อจมูกบวม แดงหรือไม่
7. **การตรวจปอด** ลักษณะการหายใจปกติไม่หอบ สังเกตลักษณะทรวงอกสองข้าง หน้าอกไก่หรือปุ่ม อาการผิดปกติที่ต้องรีบส่งแพทย์คือ หายใจแรง เร็ว ยอดอกหรือชายโครงปุ่ม เด็กมีอาการกระสับกระส่าย หรือซีดเขียว
8. **การตรวจหัวใจ** เพื่อหาความผิดปกติของหัวใจ เช่น ลิ้นหัวใจรั่ว
9. **การตรวจหน้าท้อง** เพื่อตรวจดูว่าเด็กท้องอืดหรือไม่ ด้วยวิธีการเคาะหน้าท้อง ซึ่งจะช่วยบอกลักษณะของท้องอืดได้ว่าเป็นสาเหตุจากอะไร เช่นเคาะโปร่งมักจะเป็นแก๊ส เคาะทึบ มักเป็นจากน้ำหรืออาจจะมีก้อนในท้อง และการฟังเสียงจะบอกการเคลื่อนไหวของลำไส้ปกติและผิดปกติได้
10. **การตรวจแขนขา** เพื่อดูความผิดปกติ เช่น อาการเท้าปุก ขาโก่ง การตรวจเล็บมือ เล็บเท้า สีผิดปกติ หรือนิ้วปุ่ม ก็สามารถบอกพยาธิ สภาพของโรคหัวใจพิการแต่กำเนิด
11. **การตรวจอวัยวะสืบพันธุ์** เพื่อตรวจสิ่งผิดปกติที่อาจพบได้ในเด็ก เช่น ไข่เลื่อน น้ำในถุงอัณฑะ ลูกอัณฑะไม่เลื่อนลงถุงอัณฑะ หรือลักษณะของอวัยวะเพศที่อาจจะผิดปกติ
12. **การตรวจปากและฟัน** การตรวจช่องปากและฟันของเด็ก ควรตรวจเป็นอันดับสุดท้าย เนื่องจากเป็นการรบกวนเด็ก เด็กจะกลัวแล้วร้องไห้ ถ้าตรวจตั้งแต่แรกเด็กจะกลัวและทำให้การตรวจระบบอื่นเป็นไปได้ยาก ความผิดปกติที่อาจจะพบ เช่น ปากแหว่ง เพดานโหว่ ฝ้าขาว ที่เกาะตามเยื่อปากและลิ้นที่เกิดจากเชื้อรา
13. **การตรวจต่อมน้ำเหลือง** บริเวณที่จะคลำพบต่อมน้ำเหลืองได้ ได้แก่ บริเวณคอ ใต้คาง รักแร้ ขาหนีบ ถ้าขนาดที่คลำได้เกิน 1 ซม.หรือกดแล้วเจ็บมีลักษณะแข็ง ไม่เคลื่อนที่คลำได้หลาย ๆ แห่งในเวลาเดียวกัน ก็ถือว่าผิดปกติ

การจัดบริการอาหารสำหรับเด็กปฐมวัย

การจัดบริการอาหารสำหรับเด็ก เป็นการจัดบริการอาหารกลางวัน นม น้ำดื่มที่สะอาด มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เด็กได้รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย สะอาด ปลอดภัย เพราะการจัดบริการอาหารที่มีคุณภาพจะทำให้เกิดประโยชน์กับเด็กและส่งผลดีต่อเด็กทั้งในปัจจุบัน และในอนาคต การจัดบริการอาหารสำหรับเด็กจึงมีหลักในการจัด ดังนี้

1. จัดอาหารที่นิยมกันในท้องถิ่น เพราะเด็กจะได้คุ้นเคยกับ รส กลิ่น ของอาหาร ในท้องถิ่นที่เด็กคุ้นเคย แต่ปรุงรสที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก
2. จัดอาหารประเภทหมักดอง เพราะไม่มีคุณค่าอาหาร
3. ควรเป็นอาหารที่อ่อนนุ่ม ย่อยง่าย หากเป็นเนื้อสัตว์ควรใช้ส่วนที่ไม่เหนียวแล้วหันเป็นชิ้นเล็ก ๆ เพื่อให้เด็กเคี้ยวได้ละเอียดยิ่งขึ้น
4. ไม่บังคับอาหารให้ละเอียดหรือเหลวเช่นเดียวกับเด็กทารก
5. ปรุงรสอาหารตามที่เด็กชอบ แต่ละมือนให้มีรสหลายรสคละกันไป
6. ปริมาณอาหารเหมาะกับวัย และความต้องการของเด็ก
7. ควรจัดอาหารให้เหมาะสมกับฤดูกาล
8. ในแต่ละมื้อเด็กควรได้รับสารอาหารครบทั้ง 5 หมู่

ข้อควรคำนึงในการจัดอาหารกลางวัน

- ▶ ใน 1 อาทิตย์ควรเปลี่ยนอาหารอย่าให้ซ้ำกัน
- ▶ ผักที่นำมาประกอบอาหารควรเป็นผักตามฤดูกาลที่มีอยู่
- ▶ ผัก เนื้อสัตว์ ควรหันเป็นชิ้นเล็ก ๆ
- ▶ สถานที่ประกอบอาหารจะต้องสะอาด
- ▶ ผู้ดูแลเด็กต้องจัดอาหารไว้ให้พร้อมเมื่อถึงเวลารับประทานอาหารเด็กสามารถรับประทานได้ทันที
- ▶ ควรดูแลช่วยเหลือเด็กที่ยังช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ และดูแลเด็กเผื่อเด็กต้องการอาหารเพิ่ม
- ▶ ปริมาณของอาหารต้องเพียงพอกับจำนวนของเด็ก



บรรณานุกรม

- กมลวรรณ ลูกเสือ. สภาพและปัญหาการจัดบริการอาหารและโภชนาการแก่เด็กวัยอนุบาลของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. การจัดสวัสดิการ สปช. ปี 2537.
กรุงเทพมหานคร. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2537. (อัดสำเนา).
- ชวลิต โพธิ์ขุน. การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 7. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การดูแลสุขภาพอนามัยเด็กปฐมวัย



การอบรมเลี้ยงดูและประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เด็กได้รับในช่วงปฐมวัย มีอิทธิพลอย่างมากต่อชีวิตของเด็ก การที่เด็กได้รับการพัฒนาในทิศทางที่ถูกต้องและเหมาะสมจะเป็นฐานสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในขั้นต่อไป หากเด็กไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสมและถูกต้องก็จะเป็นการยากลำบากในการแก้ไข ดังนั้นการดูแลเด็กให้มีสุขภาพที่แข็งแรงจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่พ่อแม่ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กต้องจัดบริการให้กับเด็ก

การตรวจสุขภาพประจำวันให้แก่เด็กปฐมวัย

เด็กปฐมวัยควรได้รับการตรวจสุขภาพทันทีเมื่อไปถึงศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในตอนเช้าจากผู้ดูแลเด็กโดยการปฏิบัติ ดังนี้

1. พูดคุยกับผู้ปกครองและโอบสัมผัสเด็กเพื่อให้ความรัก ความอบอุ่น และทำให้เด็กเกิดความไว้วางใจที่จะอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตลอดทั้งวัน ซึ่งการสัมผัสจะทำให้ผู้ดูแลเด็กทราบว่าเด็กตัวร้อนหรือไม่
2. ใช้ปลายนิ้วมือทั้งสองข้างคลำเบา ๆ ที่รอบคอเพื่อตรวจดูว่ามีก้อนโตหรือไม่ ถ้าคลำไปพบก้อนบวมเล็กน้อย ควรแจ้งให้ผู้ปกครองทราบหลังเลิกเรียน และร่วมกันสังเกตอาการ 2-3 วัน ถ้ามีอาการบวมโตเพิ่มขึ้น แนะนำให้ผู้ปกครองนำเด็กไปพบแพทย์
3. สังเกตผิวพรรณ ตา และลักษณะทั่วไปของเด็กถ้าพบอาการผิดปกติให้รีบติดต่อผู้ปกครองเพื่อการดูแลรักษาต่อไป อาการที่ผิดปกติประกอบด้วย
 - ตาอักเสบ ตาแดง ตาแฉะ หนองตาบวม ตาขุ่นมัว
 - ไข้สูง
 - จมูกบวมแดง มีน้ำมูกขึ้น
 - นูมีน้ำหนวก
 - ลักษณะเด็กไม่สดชื่น ตัวเล็ก
 - เรียกร้องความสนใจ อารมณ์อ่อนไหวก้าวร้าว มีอาการกระวนกระวาย ปากแดง
 - มีผื่น แผล รอยบวมแดง ชีด หรือภาวะผิดปกติอื่น ๆ ที่ผิวหนัง
 - มีอาการบ่งบอกเป็นโรคติดต่อ เช่น คางทูม ตาแดง ฯลฯ ผู้ดูแลเด็กควรให้เด็กไปรักษาตัวที่บ้านเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการติดต่อไปยังเด็กอื่น และแนะนำให้ผู้ปกครองนำเด็กไปพบแพทย์ หรือให้เด็กพักที่บ้านจนกว่าจะหายเป็นปกติ

4. ชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงเด็กเดือนละ 1 ครั้ง และเปรียบเทียบเกณฑ์มาตรฐานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อช่วยให้ทราบอัตราการเจริญเติบโต และสามารถให้ความช่วยเหลือเมื่อเด็กเกิดปัญหาสุขภาพได้ทันที่



5. ดูแลรักษาความสะอาดร่างกายเด็กอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้เด็กมีสุขภาพร่างกายแข็งแรงปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ ตามข้อปฏิบัติดังนี้

- อาบน้ำวันละ 2 ครั้ง เวลาเช้า - เย็น ฟอกสบู่และล้างด้วยน้ำสะอาด และเช็ดตัวให้แห้ง
- สระผมสัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง ด้วยยาสระผมแล้วล้างให้สะอาด เช็ดผมให้แห้งด้วยผ้าสะอาด
- ตัดเล็บมือเล็บเท้าให้สะอาดอยู่เสมอ เพื่อไม่ให้เป็นแหล่งสะสมของเชื้อโรค
- ล้างมือและเท้าให้สะอาด โดยเฉพาะบริเวณง่ามมือง่ามเท้า และเช็ดให้แห้ง
- ตรวจและรักษาความสะอาดของฟัน และควรให้เด็กได้ตรวจฟันทุก ๖ เดือน เพื่อป้องกันฟันผุ
- ให้เด็กได้รับการพักผ่อนอย่างเพียงพอแก่ความต้องการของร่างกาย
- จัดหาเสื้อผ้าที่จำเป็นให้แก่เด็กอย่างเพียงพอและดูแลรักษาให้สะอาดอยู่เสมอ

การดูแลสุขภาพฟันของเด็กปฐมวัย

การแปรงฟันที่สะอาดของเด็กปฐมวัย เป็นวิธีการป้องกันฟันผุที่ได้ผลที่สุด หากฟันผุเด็กจะปวดฟัน เบื่ออาหาร ร้องไห้งอแง และเจ็บป่วยบ่อย ดังนั้นการดูแลรักษาสุขภาพของเด็กปฐมวัยสามารถปฏิบัติได้ดังนี้

○ เด็กอายุ 1-2 ปี ผู้ปกครองต้องเป็นผู้แปรงฟันให้เด็ก เพราะเด็กยังไม่สามารถแปรงฟันได้เอง

○ เด็กอายุ 3-5 ปี ผู้ปกครองฝึกให้เด็กแปรงฟัน และผู้ปกครองแปรงซ้ำให้เพื่อให้ฟันสะอาด เพราะเด็กสามารถแปรงฟันได้เองเมื่ออายุประมาณ 7-8 ปี

○ วิธีที่เหมาะสมในการแปรงฟันให้กับเด็ก คือ ให้เด็กนอนศีรษะหนุนตักแม่ หันหน้าไปทิศทางเดียวกัน ให้เด็กแหงนหน้าเล็กน้อย เพื่อให้เห็นฟันได้ชัดเจน และแปรงฟันได้สะดวก ใช้นิ้วมือข้างที่ไม่ได้จับแปรง ดึงกระพุ้งแก้ม ริมฝีปากส่วนที่จะแปรง เพื่อกันไม่ให้แปรงกระทบถูกเหงือกและกระพุ้งแก้มเด็ก วางแปรงสีฟันตั้งฉากกับตัวฟัน ถูแปรงไปมาสั้น ๆ ในแนวนอน ให้ทั่วทุกซี่ทั้งด้านหน้าและด้านในของฟัน

○ เวลาที่เด็กปฐมวัยต้องแปรงฟัน คือ ตอนเช้า และก่อนนอน อย่าปล่อยให้เด็กนอนหลับไปพร้อมกับเศษอาหารที่ค้างในปาก เพราะทำให้ฟันผุได้ง่าย

○ การใช้ยาสีฟันสำหรับเด็กปฐมวัยอาจไม่จำเป็นต้องใช้ หรืออาจใช้เพียงเล็กน้อย และขนแปรงฟันพอขึ้น หรือใช้ขนาดเท่าเม็ดถั่วเขียว เพื่อป้องกันการกลืนยาสีฟันมากเกินไป

การปฐมพยาบาลเมื่อเด็กฟันหลุด

การเกิดอุบัติเหตุที่เกี่ยวข้องกับฟันเกิดได้จากการหกล้มการกระแทก ซึ่งอาจจะทำให้ฟันเป็น ฟันร้าว ฟันแตก หรือที่หนักที่สุดคือ ฟันที่ถูกกระแทกจนหลุดกระเด็นออกมาทั้งซี่ แบบไม่ทันตั้งตัว หรือคาดไม่ถึง จนทำให้เด็กเกิดฟันหรือทันที่ สาเหตุที่ทำให้เกิดการฟันหลุดมีดังนี้

☀ อุบัติเหตุในโรงเรียนที่พบบ่อยมากที่สุด คือ จากการเล่นกีฬา ทำให้มีการชนกัน กระแทกกัน หกล้ม จากการเล่นเครื่องเล่นในสนาม ตกชิงช้า หรือโดนเครื่องเล่นสนามกระแทก ฯลฯ

☀ อุบัติเหตุจากการจราจร มอเตอร์ไซด์ล้ม รถชน การปฐมพยาบาลเมื่อเด็กฟันหลุด

☀ หาฟันของเด็กให้เจอ แล้วใช้มือจับที่ตัวฟันอย่าจับที่รากฟัน

☀ เก็บฟันไว้ในแก้วน้ำที่สะอาดไปแช่ในน้ำเกลือ หรือน้ำนมสดที่ใช้ดื่ม

☀ ถ้าไม่มีน้ำเกลือให้นำฟันมาล้างให้สะอาด แล้วอมไว้ในปาก เพราะสภาพในช่องปากสามารถทำให้เซลล์เนื้อเยื่อที่ติดอยู่กับฟันมีอายุนานขึ้น

☀ ถ้าฟันสกปรกให้นำฟันไปล้างน้ำสะอาด ห้ามใช้แปรงหรือน้ำสบู่ถูฟัน เพราะจะทำอันตรายต่อเนื้อเยื่อรอบรากฟัน ซึ่งมีผลเสียต่อการต่อฟันได้

☀ รีบนำเด็กไปพบทันแพทย์ทันที ไม่ควรเกิน 30 นาทีหลังจากฟันหลุด

โรคติดต่อที่เกิดขึ้นกับเด็กปฐมวัย

โรคติดต่อในเด็ก คือโรคที่เกิดจากเชื้อโรค หรือพิษของเชื้อโรคชนิดใดชนิดหนึ่งซึ่งอาจจะถ่ายทอดมาจาก แมลง คน หรือสัตว์ ที่เป็นโรค ไปสู่เด็กปกติได้โดยตรงและทางอ้อม เมื่อเชื้อโรคเข้าสู่ร่างกายของเด็กแล้ว ตัวเชื้อโรคจะมีชีวิตเจริญงอกงามและเพิ่มมากขึ้นในร่างกายของเด็ก โรคติดต่อที่อาจเกิดขึ้นกับเด็กปฐมวัย ได้แก่

โรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบหายใจในเด็ก

ระบบทางเดินหายใจ คือ อวัยวะที่เป็นทางผ่านของลมหายใจ ตั้งแต่จมูก คอหอย หลอดลม และปอด โรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบหายใจ เป็นการติดเชื้อของระบบทางเดินหายใจที่เกิดขึ้นทันที มีอาการไข้ ไอ หรือหายใจลำบาก ซึ่งมีหลายโรค แต่โรคที่พบบ่อย คือ โรคไข้หวัด โรคปอดบวม โรคคอตีบ และโรคหุอักเสบและหุน้ำหนวก การดูแลเด็กเมื่อเด็กเป็นโรคไข้หวัด



และโรคปอดบวมเป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะหากดูแลไม่ถูกต้องเด็กก็อาจตายหรือมีโรคแทรกซ้อน หรือโรคเรื้อรังตามมา เช่น โรคคออักเสบ โรคหืด โรคขาดสารอาหาร และโรคหูอักเสบและหู น้ำหนวก ซึ่งแต่ละโรคที่เกิดขึ้นกับเด็กมีรายละเอียดดังนี้

1. **โรคไข้หวัด** เป็นโรคหนึ่งในกลุ่มอาการไข้หวัดและปอดบวม เป็นโรคที่เกิดจากการติดเชื้ออย่างเฉียบพลันของระบบหายใจ ทำให้เกิดการอักเสบของเยื่อจมูกและคอหอย

สาเหตุของโรคไข้หวัด โรคไข้หวัดเป็นโรคที่เกิดจากเชื้อไวรัส เด็กที่เป็นโรคขาดสารอาหาร เด็กที่ไม่ได้กินนมแม่ เด็กที่ได้รับวัคซีนไม่ครบถ้วน และการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศ

อาการ อาการของโรคไข้หวัดเริ่มด้วย คัดจมูก จาม อาจมีตัวร้อนเล็กน้อย ไม่สบายตัว ต่อมาจะมีน้ำมูกใส เจ็บคอ มีอาการไอตามมา อาการเหล่านี้จะเป็นมากใน 1-2 วันแรก แล้วค่อยดีขึ้น น้ำมูกจะข้นขึ้น อาจมีสีเขียว ซึ่งอาการต่าง ๆ จะหายภายใน 1 สัปดาห์ อาการเหล่านี้อาจเป็นอาการนำของโรค ไอกธน คอตีบ หัด และปอดบวม

การรักษา ให้กินอาหารตามปกติ ดื่มน้ำมาก ๆ หรือเด็กที่ยังดื่มนมอยู่ก็ให้เด็กดื่มนมบ่อย ๆ และควรพักผ่อนให้มาก หากเด็กมีอาการไอ ที่เกิดจากการอักเสบของเยื่อจมูก รักษาโดย ป้ายลิ้น ผู้ป่วยด้วยน้ำผึ้งผสมมะนาว ให้ดื่มน้ำมาก ๆ และหากเด็กเกิดอาการตัวร้อน ให้เช็ดตัวด้วยผ้าขนหนู ชุบน้ำอุ่นบิดให้หมาด โดยเช็ดตามหน้า ลำตัว แขน ขา และข้อพับ และให้กินยาลดไข้ตามขนาดของยาตามอายุของเด็ก

2. **โรคปอดบวม** เป็นโรคติดเชื้อเฉียบพลันของระบบหายใจชนิดรุนแรง ทำให้เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี เสียชีวิตได้มาก

สาเหตุ ส่วนใหญ่เกิดจากเชื้อไวรัส และแบคทีเรีย มักจะเริ่มเป็นหวัดก่อน 2-3 วัน

อาการ เด็กจะเป็นไข้หวัดก่อน 2-3 วัน ต่อมามีอาการไข้สูง ไอมาก หายใจลำบาก คือ หายใจเร็ว หายใจชายโครงบวมและหายใจมีเสียงดัง

การรักษา เด็กที่ป่วยเป็นปอดบวมระยะแรก จะมีอาการไข้สูง ไอ หายใจเร็ว ควรนำไปรับการรักษาจากแพทย์หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขและนำมาดูแลรักษาที่บ้าน

3. **โรคคออักเสบ** เด็กที่เป็นไข้หวัดมักมีอาการเจ็บคอร่วมด้วยจึงมีการแบ่งโรคคออักเสบเป็น 3 ชนิด คือ โรคคออักเสบที่เป็นร่วมกับไข้หวัด โรคคออักเสบชนิดมีตุ่มใส หรือแผลเล็ก ๆ กระจายในช่องปาก และโรคคออักเสบชนิดมีฝ้าขาวหรือหนองที่ต่อมทอนซิล

สาเหตุ โรคคออักเสบที่เป็นร่วมกับไข้หวัด และชนิดมีตุ่มใสหรือแผลเล็ก ๆ กระจายในช่องปาก เกิดจากเชื้อไวรัส ส่วนโรคคออักเสบชนิดมีฝ้าขาวหรือหนองที่ต่อมทอนซิล เกิดจากเชื้อไวรัส และแบคทีเรีย



อาการ โรคคออักเสบจะมีอาการมากขึ้นแตกต่างกันออกไปแล้วแต่ชนิด และสาเหตุของโรคดังนี้

- 1) โรคคออักเสบที่เป็นร่วมกับไข้หวัด จะมีอาการไม่รุนแรง เด็กจะเจ็บคอกเล็กน้อย คอแดงไม่มาก ไข้ต่ำซึ่งจะหายได้เองภายใน 1 สัปดาห์
- 2) โรคคออักเสบชนิดมีตุ่มใสหรือแผลเล็ก ๆ กระจายในช่องปาก มักจะพบในเด็กเล็ก ๆ มีอาการเจ็บคอ จนกลืนอะไรไม่ลง น้ำลายไหลตลอดเวลา ไข้สูงอาจมีชักร่วมด้วย อาการเหล่านี้ จะเป็นอยู่ราว 7 วันก็หาย
- 3) โรคคออักเสบชนิดมีฝ้าขาวหรือหนองที่ต่อมทอนซิล จะมีอาการไข้สูง อ่อนเพลีย เจ็บคอบริเวณต่อมทอนซิลจะบวมแดง ต่อม น้ำเหลืองใต้คางจะบวม

การดูแลรักษา โรคคออักเสบที่เป็นร่วมกับไข้ให้ดูแลเช่นเดียวกับไข้หวัด

4. **หูอักเสบและหูน้ำหนวก** เมื่อมีบริเวณอักเสบบริเวณคออาจลุกลามมาที่หูได้ **สาเหตุ** หูอักเสบและหูน้ำหนวกส่วนใหญ่เป็นโรคแทรกซ้อนของไข้หวัด ในขณะที่มีการติดเชื้อที่คอ หูจะได้รับผลกระทบเสมอ หากไม่ได้รับการรักษาจะกลายเป็นโรคเรื้อรังทำให้หูหนวกได้ **อาการ** ในระยะแรกเด็กจะปวดหูมาก มีไข้ ต่อมาราว 1-2 วัน ส่วนใหญ่แก้วหู จะทะลุและมีหนองไหลออกมา อาการปวดจะหายไปหากไม่ได้รับการรักษา การอักเสบอาจลุกลาม ไปยังกระดูกหลังหู ทำให้มีอาการปวดบวมบริเวณหลังหูและอาจลุกลามไปที่สมองจนมีอันตราย ถึงชีวิตได้

การดูแลรักษา เด็กที่ป่วยเป็นหูอักเสบและหูน้ำหนวกต้องไปพบแพทย์ หรือเจ้าหน้าที่ สาธารณสุขโดยเร็ว เพื่อทำการรักษาเพราะถ้าปล่อยทิ้งไว้เชื้ออาจลุกลามไปที่สมองจนมีอันตราย ถึงแก่ชีวิตได้

5. **โรคอุจจาระร่วง** โรคอุจจาระร่วงเกิดขึ้นได้บ่อยในเด็กเล็ก เนื่องจากรับประทานอาหาร และดื่มน้ำที่ไม่สะอาด มีเชื้อโรคปนเปื้อน อาการที่เรียกว่าอุจจาระร่วงนั้น หมายถึง การถ่ายอุจจาระ เหลวมากกว่า 3 ครั้งต่อวัน หรือถ่ายเป็นน้ำหรือมูกปนเลือด เด็กเล็กที่ป่วยเป็นโรคอุจจาระร่วงนี้ หากไม่ได้รับการดูแลรักษาอย่างรวดเร็ว ร่างกายจะมีโอกาสเสียน้ำและเกลือแร่พร้อมกับอุจจาระ จำนวนมาก จนอาจทำให้ช็อคหมดสติและถึงแก่ความตายได้

การดูแลรักษาขั้นต้น ให้เด็กดื่มสารละลายน้ำตาลเกลือแร่ ทุกครั้งที่ถ่ายเหลว หากมีอาการ อ่อนเพลียมาก มีไข้หรือถ่ายเป็นมูกเลือด กินอาหารหรือน้ำดื่มไม่ได้ อาเจียนบ่อย ยังคงถ่ายเป็นน้ำ ให้นำไปพบแพทย์หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข



การได้รับวัคซีนของเด็กปฐมวัย

การให้วัคซีนแก่เด็กปฐมวัยเป็นการป้องกันโรคที่อาจเกิดขึ้นกับเด็ก เพราะในแต่ละวันอาจจะมีเชื้อโรคเข้าไปสู่ร่างกายของเด็กได้ เด็กจึงจะต้องได้รับการสร้างภูมิคุ้มกันโรคด้วยวิธีการให้วัคซีน

วิธีการให้วัคซีนเด็กในประเทศไทยมี 4 วิธีคือ

1. การกิน ใช้ในกรณีที่ต้องการกระตุ้นภูมิคุ้มกันเฉพาะที่ เช่น วัคซีนป้องกันโรคโปลิโอ
2. การฉีดเข้าในหนัง ทำได้ยากกว่าวิธีอื่น ผู้ฉีดจะต้องมีความชำนาญ
3. การฉีดเข้าใต้หนัง มักจะใช้กับวัคซีนที่ไม่ต้องการให้ดูดซึมเร็วเกินไป เช่น วัคซีนรวมป้องกันโรคหัด
4. การฉีดเข้ากล้ามเนื้อ การฉีดเข้ากล้ามเนื้อจะให้ผลดีควรฉีดบริเวณต้นแขน เช่น บาดทะยัก ไอกรน

คำแนะนำเกี่ยวกับการได้รับวัคซีนของเด็กปฐมวัย

- ⊕ วัคซีนบางชนิดจำเป็นต้องได้รับมากกว่า 1 ครั้ง เพื่อกระตุ้นให้ร่างกายสร้างภูมิคุ้มกันสูงเพียงพอในระดับที่สามารถป้องกันโรคได้
- ⊕ เด็กที่เจ็บป่วยเล็กน้อย เช่น หวัด ไอ หรือไข้ต่ำ สามารถรับวัคซีนได้
- ⊕ หลังได้รับวัคซีนบางชนิด เด็กอาจตัวร้อน เป็นไข้ ซึ่งจะหายได้ในเวลาอันสั้น โดยการเช็ดตัว ดื่มน้ำให้มาก ๆ และให้ยาลดไข้ตามคำแนะนำของแพทย์ หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข
- ⊕ ถ้าเด็กเคยมีประวัติแพ้ยา หรือเคยมีอาการรุนแรงหลังได้รับวัคซีน เช่น ชัก ไข้สูงมาก โปรดแจ้งเจ้าหน้าที่สาธารณสุขก่อนรับวัคซีน
- ⊕ ผลที่เกิดจากการฉีดวัคซีนป้องกันวัคซีนป้องกันวัณโรค อาจเป็นฝีขนาดเล็กอยู่ได้นาน 3-4 สัปดาห์ ไม่จำเป็นต้องใส่ยาหรือปิดแผล เพียงใช้สำลีสะอาดชุบน้ำต้มสุกที่เย็นแล้วเช็ดรอบ ๆ แผล



ตารางที่ 13 ตารางฉีดวัคซีนมาตรฐานกระทรวงสาธารณสุข

อายุ	การให้วัคซีน	ป้องกันโรค	ครั้งที่
0 - 1 เดือน	ฉีด BCG	วัณโรค	1
2 - 3 เดือน	ฉีด DTP	คอตีบ บาดทะยัก ไอกรน	1
	กิน OPV	โปลิโอ	1
4 - 5 เดือน	ฉีด DTP	คอตีบ บาดทะยัก ไอกรน	2
	กิน OPV	บาดทะยัก	2
6 - 7 เดือน	ฉีด DTP	คอตีบ บาดทะยัก ไอกรน	3
	กิน OPV	บาดทะยัก	3
9 - 12 เดือน	ฉีด โรคหัด	หัด	-
11/2 - 2 ปี	ฉีด DTP	คอตีบ บาดทะยัก ไอกรน	กระตุ้น
	กิน OPV	โปลิโอ	
4 - 7 ปี	ฉีด DTP (dT)	คอตีบ บาดทะยักไอกรน (คอตีบ บาดทะยัก)	กระตุ้น
	ฉีด BCG	วัณโรค	ซ้ำ
11 - 14 ปี	ฉีด ไข้รากสาดน้อย	ไข้รากสาดน้อย	-
	ฉีด dT	คอตีบ บาดทะยัก	กระตุ้น
	ฉีด ไข้รากสาดน้อย	ไข้รากสาดน้อย	-
	ฉีด หัดเยอรมัน	หัดเยอรมัน	-
หญิงมีครรภ์พบครั้งแรก	ฉีด T	บาดทะยักในเด็กเกิดใหม่	1
1 - 2 เดือนต่อมา	ฉีด T	บาดทะยักในเด็กเกิดใหม่	2

ยาและอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับเด็กปฐมวัย

นอกจากนั้นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดยาที่จำเป็น เพื่อให้สามารถหยิบใช้ได้สะดวก ตลอดเวลาที่เด็กไม่สบาย ในตู้ยาควรมียาที่จำเป็น และใช้เป็นประจำเสมอ ยาและอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับเด็กประกอบด้วย

1. ยารับประทาน

- ประเภทยาเม็ด เช่น ยาแก้ปวด ยาลดไข้ ยาแก้ท้องเสีย
- ประเภทยาน้ำ เช่น ยาธาตุ ยาขับลม ยาแก้ไอ



2. ยาทาภายนอก

○ **ประเภทยาน้ำ** เช่น แอลกอฮอล์ ยาใส่แผลสด ยาใส่แผลเรื้อรัง ยาฆ่าเชื้อโรค น้ำยาล้างแผล น้ำยาล้างตา

○ **ประเภทยาดม** เช่น แอมโมเนีย ยูคาลิปตัส

○ **ประเภทขี้ผึ้ง** เช่น ขี้ผึ้งปาล์ม ขี้ผึ้งทาแก้ไฟไหม้ น้ำร้อนลวก ขี้ผึ้งรักษากลากเกลื้อน

3. อุปกรณ์ที่จำเป็น เช่น สำลี ผ้าพันแผล พลาสเตอร์ แก้วยา อ่างล้างมือ กระจก

เครื่องชั่งน้ำหนัก ที่วัดส่วนสูง กระจก

4. หลักในการจัดตู้ยา

○ ตู้ยาอยู่ในที่สูงพ้นมือเด็ก

○ ปิดฉลากยาทุกชนิดไว้ให้เห็นชัดเจน สีขาวยารับประทาน สีแดงยาทาภายนอก

○ แยกยารับประทาน และยาทาไว้คนละพวก

○ ขวดหรือภาชนะที่ใส่ยาต้องสะอาดปราศจากสารพิษและสิ่งเจือปนอื่น ๆ

○ ยาเม็ดควรไว้ในขวดที่มีฝาปิดมิดชิด ยาน้ำควรบรรจุในขวดที่ใสสะอาดมีฝาปิด

○ ยาที่มีลักษณะที่ผิดปกติ เช่น สี กลิ่น รส ผิดไปจากเดิมควรทิ้งทันที

การปฐมพยาบาลเด็กปฐมวัย

ในกรณีที่เด็กเกิดอาการเจ็บป่วยหรือได้รับอุบัติเหตุขณะที่อยู่ในความรับผิดชอบ ผู้ดูแลเด็กต้องถือเป็นหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติต่อเด็กด้วยความรวดเร็วเพื่อบรรเทาอาการเจ็บป่วย โดยวิธีสังเกตลักษณะของอาการ ค้นหาสาเหตุ ตำแหน่ง ความเจ็บปวด แล้วรีบแก้ไขตามลักษณะของอาการดังนี้

1. พัดตกหนักล้มมีเลือดออก

○ ห้ามเลือดให้กับเด็ก ถ้ามีอาการรุนแรงรีบนำส่งแพทย์

○ การเคลื่อนย้ายเด็กควรทำอย่างระมัดระวัง อย่าให้ร่างกายกระทบกระเทือน

บาดเจ็บมากขึ้น และอย่าให้เด็กนั่งหรือยืนถ้าไม่แน่ใจว่าอาการรุนแรงเพียงใด

○ อย่าให้ดื่มน้ำหรือกรอกยาทางปาก เพราะอาจจะไหลลงไปในหลอดลมจะทำให้สำลัก

○ สังเกตการหายใจการเดินของชีพจรไว้ตลอดเวลา และนำส่งแพทย์ที่ใกล้ที่สุด

2. เด็กมีแผลน้ำร้อนลวกหรือไฟไหม้

เด็กมีแผลน้ำร้อนลวกหรือไฟไหม้แผลเล็กน้อย

○ ใช้สบู่กับน้ำสะอาดล้างสิ่งสกปรก ใช้สำลีชุบยาแก้ไฟไหม้-

น้ำร้อนลวกทำให้ทั่วใช้ผ้าสะอาดปิดแผล



เด็กมีแผลน้ำร้อนลวกหรือไฟไหม้แผลใหญ่มาก

○ ห้ามล้างหรือใส่ยาใด ๆ แล้วรีบนำส่งสถานเอนามัยหรือโรงพยาบาล



3. แผลถูกตะปูหรือของมีคมตำ

○ บีบแผลให้เลือดออกใช้น้ำสะอาดและสบู่ล้างแผล ก่อนใช้ยาใส่แผลสด

○ ใช้ผ้าสะอาดปิดแผลแล้วนำเด็กไปสถานเอนามัยหรือโรงพยาบาลเพื่อฉีดกันบาดทะยัก

4. การปฐมพยาบาลข้อเคล็ด ข้อเคลื่อน

○ ให้ข้อนิ่งอยู่ในท่าที่สบาย และใช้น้ำเย็นหรือน้ำแข็งประคบ

○ พันผ้าให้แน่นนำเด็กไปสถานเอนามัยหรือโรงพยาบาล

5. กระดูกแขน ขา หัก

○ ถ้ามีบาดแผลให้ห้ามเลือดก่อน

○ ใช้ไม้หรือวัสดุที่แข็งทาบกระดูกที่หักทั้งสองด้านแล้วใช้ผ้าก๊อซหรือผ้าพันไว้ให้แน่นกันเขยื้อน แล้วรีบนำเด็กไปสถานเอนามัยหรือโรงพยาบาล

6. การปฐมพยาบาลเด็กเป็นลม

ลมหน้าซีดหรือลมธรรมดา เด็กจะมีอาการหน้าซีดขาว เหงื่อออกเต็มหน้า มือเท้าเย็น ตาพว้า อ่อนเพลีย ซึ่พจรเบาเร็ว บางทีอาเจียน วิธีช่วยเหลือ

○ นอนราบศีรษะต่ำกว่าลำตัว ตะแคงหน้าไปทางใดทางหนึ่ง เช็ดหน้ามูก น้ำลายและอาเจียนออกให้หมด อย่าให้คนมุง แล้วปลดเครื่องแต่งกายออกให้หลวม

○ ใช้ผ้าชุบน้ำบิดพอหมาด ๆ เช็ดหน้า ให้ดมแอมโมเนียหอม

○ ถ้าไม่หายใจช่วยผายปอด แล้วรีบนำเด็กไปสถานเอนามัยหรือโรงพยาบาล

ลมหน้าแดงหรือลมแดด เนื่องจากถูกความร้อนหน้าแดง ตัวร้อนจัด ซึ่พจรเต้นเร็ว วิธีช่วยเหลือ คือ

○ นอนหงายศีรษะสูงกว่าลำตัว

○ ใช้ผ้าชุบน้ำเย็นหรือน้ำแข็ง เช็ดหน้า คอ และแขน

○ ถ้าร่างกายเย็นดีแล้วให้ห่มผ้า เมื่อรู้สึกตัวแล้วให้ดื่มน้ำป่นน้ำเกลือ

○ ถ้าไม่หายใจช่วยผายปอด แล้วรีบนำเด็กไปสถานเอนามัยหรือโรงพยาบาล

7. การปฐมพยาบาลเด็กถูกสัตว์ แมลงกัดต่อย

ผึ้ง ต่อ แตน เป็นแมลงที่มีเหล็กอยู่ในตัว เมื่อต่อยแล้วเหล็กก็จะคาอยู่ที่แผล แผลที่ถูกต่อยจะปวด บวม คัน แต่ถ้าถูกต่อยจำนวนมากๆ อาจจะมีไข้สูง ซึ่งมีวิธีการช่วยเหลือดังนี้

○ ใช้กุญแจที่มีรูตรงปลาย หรือรูปปลายปากกา กดลงที่แผล เหล็กก็จะโผล่ขึ้นมาให้คีบออก ใช้แอลกอฮอล์ หรือน้ำปูนใส ทาบริเวณที่ถูกต่อย



○ ถ้าถูกต่อยบริเวณคอหรือหน้า หากเกิดอาการบวม หายใจไม่ออกแล้วรีบ
นำเด็กไปสถานเฝ้าระวัง

แมลงป่อง ตะขาบ บาดแผลจะคล้ายกับที่ถูกผึ้ง ต่อย แต่จะปวดและบวม
มากกว่า สำหรับเด็กที่เกิดอาการแพ้มาก จะมีไข้สูง คลื่นไส้ อาเจียน เพราะพิษจะถูกดูดซึม
เข้าสู่กระแสเลือด ซึ่งมีวิธีการช่วยเหลือดังนี้

○ ถ้าถูกกัดบริเวณแขน ขา มือ เท้า ให้นำห้อยส่วนที่ถูกกัดลงต่ำ ใช้สายยาง
หรือเชือกรัดเหนือแผล กันพิษซึมเข้าร่างกาย

○ ใช้แอลกอฮอล์ ทาบริเวณที่ถูกต่อย ใช้ก้อนน้ำแข็งหรือผ้าเย็นจัดวางประคบ
จะทำให้การบวมยุบเร็วขึ้น และเป็นการป้องกันการกระจายของพิษ

8. **สุนัขกัด** ผู้ดูแลเด็กต้องสงสัยว่าสุนัขตัวนั้นเป็นบ้าจนกว่าจะพิสูจน์ได้ว่าสุนัขตัวนั้นไม่
บ้า โดยช่วยเหลือดังนี้

○ ล้างบาดแผลให้สะอาดด้วยน้ำกับสบู่ และใช้แอลกอฮอล์หรือทิงเจอร์ทาบาดแผล

○ นำเด็กไปโรงพยาบาล และถ้าพิสูจน์ได้ว่าสุนัขตัวที่กัดบ้า จะต้องให้เด็กฉีด
วัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า หรือถ้าจับสุนัขตัวที่กัดไม่ได้ ให้ฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าทันที
ที่โดนกัด

9. **งูกัด** เด็กที่ถูกงูมีพิษกัดซึ่งได้แก่ งูเห่า งูจงอาง งูสามเหลี่ยม งูแมวเซา งูกะปะ
งูเขียวหางไหม้ งูคอก่อน พิษจะซึมเข้าสู่กระแสเลือด เด็กจะต้องได้รับการช่วยเหลืออย่างรวดเร็วดังนี้

○ รัดบริเวณเหนือแผลให้แน่นด้วยเชือก หรือสายยาง แล้วให้เด็กนอนนิ่ง ๆ

○ วางส่วนที่ถูกกัดไว้ต่ำกว่าหัวใจ พยายามอย่าให้เด็กหลับ แล้วรีบนำเด็กไป
สถานเฝ้าระวังหรือโรงพยาบาลเพื่อฉีดเซรุ่มแก้พิษงู

10. การปฐมพยาบาลเด็กที่ผึ้งเข้าตา

○ ให้เด็กลืมตาในน้ำสะอาด กลอกตาไปมา แล้วเปิดเปลือกตาบนและล่างดู ถ้ามี
ผึ้งติดอยู่ให้ใช้สำลีหรือ ผ้าสะอาดเชี่ยออก ถ้าผึ้งติดตาไม่ควรปิดตาเด็กด้วยผ้าสะอาด

11. การปฐมพยาบาลเด็กที่เลือดกำเดาออก

○ ให้เด็กนั่งเงยหน้า หายใจทางปาก แล้วใช้ผ้าเย็นกดบริเวณดั้งจมูกและบีบจมูก
ถ้าเลือดไม่หยุดไหล ใช้ผ้าสะอาดชุบน้ำเย็นพอมืด ๆ สอดในรูจมูก กดไว้สักครู่จนเลือดหยุดไหล

12. การปฐมพยาบาลเด็กที่ขมดกัด

○ ให้เด็กไอหรือขากแวง ๆ เพื่อให้สิ่งที่ติดคอหลุดออกจากคอ หากยังไม่ออกให้
จับขาสองข้างขึ้นศีรษะห้อยลง ตบหลังให้สิ่งที่ติดคอหลุดออกมา ถ้าหยุดหายใจรีบผายปอด

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. หน่วยย่อย ที่ 4 อนามัยและโภชนาการ เด็กเล็ก. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2529.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. หนังสือผู้นำนักเรียนฝ่ายส่งเสริมอนามัย กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2539.
- ชุติมา ศิริกุลชยานนท์. การตรวจร่างกายเด็กปฐมวัย. ใน การดูแลสุขภาพเด็กแรกเกิด – 6 ปี สำหรับ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข, หน้า 76-80. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2538.
- วิชาการ, กรม. คู่มือหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 (อายุ 3-6 ปี). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2540.
- ศิริลักษณ์ สีบวงแพทย์. การบริหารการจัดบริการสุขภาพเด็ก. ใน การดูแลสุขภาพเด็กแรกเกิด – 6 ปี สำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข, หน้า 20-32. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2538.
- สาธารณสุข, กระทรวง. การสร้างภูมิคุ้มกันโรค. กรุงเทพมหานคร : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด, 2535.
- สุรัสวดี กองสุวรรณ. การอบรมเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครองชาวเล ในหมู่บ้านลังกาอู้ จังหวัดกระบี่ การศึกษาเชิงชาติพันธุ์วรรณา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการฝึกอบรมที่ 7

เรื่องการจัดสวัสดิการสำหรับผู้ดูแลเด็กและเด็กปฐมวัย

ความคิดรวบยอด

การจัดสวัสดิการสำหรับผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นผลประโยชน์ และบริการต่าง ๆ ที่หน่วยงานที่จัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดบริการให้แก่ผู้ดูแลเด็กและเด็กปฐมวัย เพื่อเป็นการบำรุงขวัญและกำลังใจให้กับผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานได้ทำงานอย่างสบายใจ มีความพอใจกับงานแล้วสามารถปฏิบัติงานได้อย่างดีและมีประสิทธิภาพ ตามหลักการจัดสวัสดิการสำหรับผู้ดูแลเด็กที่สอดคล้องกับความต้องการความจำเป็นของบุคลากรในหน่วยงาน และสวัสดิการที่จัดจะไม่ใช่เป็นการสร้างภาระให้กับผู้ดูแลเด็ก

เนื้อหา

1. ความหมายของการจัดสวัสดิการ
2. วัตถุประสงค์ของการจัดสวัสดิการสำหรับผู้ดูแลเด็ก
3. หลักการจัดสวัสดิการสำหรับผู้ดูแลเด็ก
4. สวัสดิการที่จัดให้กับผู้ดูแลเด็ก
5. สวัสดิการสำหรับเด็กปฐมวัย
6. การจัดบริการอาหารสำหรับเด็กปฐมวัย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้คณะกรรมการพัฒนาเด็กมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดสวัสดิการสำหรับผู้ดูแลเด็กและเด็กปฐมวัย
2. เพื่อให้คณะกรรมการพัฒนาเด็กสามารถแก้ปัญหาเพื่อการจัดสวัสดิการสำหรับผู้ดูแลเด็กและเด็กปฐมวัย
3. เพื่อให้คณะกรรมการพัฒนาเด็กจัดทำโครงการการพัฒนาเด็กปฐมวัยเพื่อการจัดสวัสดิการสำหรับผู้ดูแลเด็กและเด็กปฐมวัย

สถานการณ์ปัญหา

พัชรีและศิริวรรณผ่านการคัดเลือกเข้าเป็นผู้ดูแลเด็กที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอ่างศิลา ซึ่งคณะกรรมการพัฒนาเด็กบอกว่าได้รับเงินเดือนคนละ 4,500 บาท แต่ทุกปีจะได้รับเงินเดือนเพิ่มตามความสามารถของผู้ดูแลเด็ก การปฏิบัติงานที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หากพัชรี - ศิริวรรณ

ต้องการผลิตสื่อและของเล่นให้กับเด็ก ต้องเบิกวัสดุ - อุปกรณ์กับคณะกรรมการพัฒนาเด็ก เพราะ คณะกรรมการพัฒนาเด็กกลัวว่าผู้ดูแลเด็กจะใช้วัสดุ อุปกรณ์สิ้นเปลือง บางครั้งพัชรีและศิริวรรณต้องใช้สื่อที่ไม่มีในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องออกค่าใช้จ่ายเอง ทุกวันผู้ดูแลเด็กทั้ง 2 คนและเด็กจะนำอาหารกลางวันมารับประทานร่วมกันที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพราะศูนย์พัฒนาเด็กจะจัดบริการเฉพาะอาหารเสริมนมให้กับเด็ก หลังจากปฏิบัติงานได้ 2 ปี พัทรี - ศิริวรรณได้รับการประเมินจาก คณะกรรมการพัฒนาเด็กว่ามีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็ก แต่ไม่ได้รับการขึ้นเงินเดือน พัทรีจึงสอบถามคณะกรรมการพัฒนาเด็กว่าปีนี้จะได้รับเงินเดือนเพิ่มหรือไม่ คณะกรรมการพัฒนาเด็กบอกให้รอก่อนเพราะตอนนี้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้นำงบประมาณไปซื้อเครื่องเล่นสนามให้กับเด็กหมดแล้ว พัทรี - ศิริวรรณ จึงแจ้งให้คณะกรรมการพัฒนาเด็กทราบว่าคงจะไม่สามารถปฏิบัติงานต่อไปได้ เพราะว่าเงินเดือนไม่เพียงพอกับการดำรงชีวิต และสวัสดิการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีน้อยเมื่อเทียบกับหน่วยงานอื่น คณะกรรมการพัฒนาเด็กทั้งหมดจึงร่วมกันประชุมหาวิธีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กทั้ง 2 คน อยู่ปฏิบัติงานที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างมีประสิทธิภาพและด้วยความเต็มใจ

กิจกรรมฝึกอบรม

ขั้นที่ 1 การนำเสนอสถานการณ์ปัญหา

1. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำนวน 15 คน แบ่งกลุ่มออกเป็น 2 กลุ่ม โดยให้หยิบกระดาษสีรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าเป็นกลุ่มที่ 1 และกระดาษสีรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส เป็นกลุ่มที่ 2 แล้วให้สมาชิกภายในกลุ่มทั้ง 2 กลุ่มร่วมกันเลือกประธานและเลขาประจำกลุ่ม
2. เลขาของแต่ละกลุ่มนำใบงานสถานการณ์ปัญหาที่ได้รับไปแจกให้สมาชิกภายในกลุ่มคนละ 1 ชุด แล้ววิเคราะห์ปัญหาในสถานการณ์ในประเด็นที่กำหนดไว้ดังนี้
 - จากสถานการณ์ดังกล่าวมีปัญหาอะไร
 - จากปัญหาดังกล่าวมีสาเหตุมาจากอะไร

ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์ปัญหา

3. ประธานแต่ละกลุ่มให้สมาชิกภายในกลุ่มนำเสนอความคิดเห็นในประเด็นที่กำหนดไว้ แล้วให้เลขาเป็นผู้จดประเด็นความคิดของสมาชิกในกลุ่มทุกคน
4. ประธานให้สมาชิกภายในกลุ่มทุกคนร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาในสถานการณ์ปัญหา แล้วร่วมกันลงมติเพื่อคัดเลือกประเด็นปัญหาที่แท้จริงแล้วร่วมกันระดมสมองเพื่อหาวิธีการที่จะนำมาใช้ในการแก้ปัญหา ในประเด็นดังนี้
 - ท่านคิดว่าจะแก้ปัญหาในสถานการณ์นี้อย่างไร
 - ผลที่ได้จากการแก้ปัญหาจะเป็นอย่างไร

ขั้นที่ 3 การศึกษาความรู้เพื่อนำมาแก้ปัญหา

5. วิทยากรแจกเอกสารประกอบการฝึกอบรมเรื่องการจัดสวัสดิการสำหรับผู้ดูแลเด็กและเด็กปฐมวัยให้แก่ผู้ดูแลเด็ก ให้แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม แล้วผู้ดูแลเด็กดูวีดิโอการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็ก แล้ววิทยากรนำเสนอความรู้ตามลำดับเนื้อหา ดังนี้

- ความหมายของการจัดสวัสดิการ
- วัตถุประสงค์ของการจัดสวัสดิการสำหรับผู้ดูแลเด็ก
- หลักการจัดสวัสดิการสำหรับผู้ดูแลเด็ก
- สวัสดิการที่จัดให้กับผู้ดูแลเด็ก-
- สวัสดิการสำหรับเด็กปฐมวัย-
- การจัดบริการอาหารสำหรับเด็กปฐมวัย

6. ประธานให้สมาชิกภายในกลุ่มร่วมกันระดมสมองเพื่อหาวิธีการที่จะนำมาใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ปัญหา แล้วให้ตัวแทนกลุ่มทั้ง 2 กลุ่มนำเสนอวิธีการที่จะนำมาใช้ในการแก้ปัญหาให้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้งหมด

ขั้นที่ 4 การจัดทำโครงการ การพัฒนาเด็ก

7. วิทยากรให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมร่วมกันระดมสมองเพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาเพื่อการจัดสวัสดิการสำหรับผู้ดูแลเด็กและเด็กปฐมวัยให้แก่ผู้ดูแลเด็ก ที่เกิดขึ้นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

8. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้งหมดร่วมกันลงมติเพื่อคัดเลือกประเด็นปัญหาที่จะนำมาจัดทำโครงการ การพัฒนาเด็กปฐมวัยเพื่อการจัดสวัสดิการสำหรับผู้ดูแลเด็กและเด็กปฐมวัยให้แก่ผู้ดูแลเด็ก

9. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้งหมดร่วมกันจัดทำโครงการการพัฒนาเด็กปฐมวัย โครงการ การพัฒนาเด็กปฐมวัยเพื่อการคัดเลือกและการพัฒนาความรู้ให้แก่ผู้ดูแลเด็ก ที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถนำไปปฏิบัติได้

10. วิทยากรแจกแบบทดสอบความรู้ให้แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม เพื่อประเมินความรู้หลังการฝึกอบรม

สื่อประกอบการฝึกอบรม

1. เอกสารประกอบการฝึกอบรมเรื่องการจัดสวัสดิการสำหรับผู้ดูแลเด็กและเด็กปฐมวัย
2. ใบงานสถานการณ์ปัญหาเรื่องการจัดสวัสดิการสำหรับผู้ดูแลเด็กและเด็กปฐมวัย
3. แบบทดสอบความรู้เรื่องการจัดสวัสดิการสำหรับผู้ดูแลเด็กและเด็กปฐมวัย
4. แบบฟอร์มการจัดทำโครงการการพัฒนาเด็กปฐมวัย
5. วีดิโอการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็ก

การประเมินผล

1. ประเมินจากการจัดทำโครงการการพัฒนาเด็กปฐมวัยเพื่อการจัดสวัสดิการสำหรับผู้ดูแลเด็กและเด็กปฐมวัย
2. ประเมินจากแบบทดสอบความรู้เรื่องการจัดสวัสดิการสำหรับผู้ดูแลเด็กและเด็กปฐมวัย
3. ประเมินจากความสามารถในการแก้ปัญหาจากใบงานสถานการณ์ปัญหา



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการฝึกอบรมที่ 8

เรื่องการดูแลสุขภาพอนามัยให้แก่เด็กปฐมวัย

ความคิดรวบยอด

การที่เด็กมีสุขภาพอนามัยที่แข็งแรงและสมบูรณ์จะส่งผลต่อการเรียนรู้ของเด็ก การตรวจสุขภาพประจำวันให้แก่เด็กทันทีเมื่อเด็กไปถึงศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในตอนเช้า จะทำให้ผู้ดูแลเด็กสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพที่เกิดขึ้นกับเด็กได้ และการที่เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่สนุกสนาน ชุกชอน อาจทำให้เกิดอุบัติเหตุที่ไม่คาดคิดขึ้นได้ ดังนั้นผู้ดูแลเด็กจะต้องมีความสามารถในการปฐมพยาบาลให้แก่เด็ก เพราะการปฐมพยาบาลเป็นการช่วยเหลือเบื้องต้นแก่เด็กเจ็บป่วย หรือประสบอุบัติเหตุทันทีทันใด โดยใช้เครื่องมือที่จะหาได้ในขณะนั้น เพื่อช่วยให้เด็กที่เจ็บป่วย หรือประสบอุบัติเหตุมีอันตรายน้อยลง ก่อนที่จะนำส่งให้แพทย์รักษา เพื่อเด็กได้รับการช่วยเหลืออย่างดีก่อนที่จะนำส่งโรงพยาบาลหรือสถานอื่นอนามัยทำให้เด็กเกิดความมั่นใจและมีความอบอุ่น

เนื้อหา

1. การตรวจสุขภาพประจำวันให้แก่เด็กปฐมวัย
2. การดูแลสุขภาพฟันของเด็กปฐมวัย
3. โรคติดต่อที่เกิดขึ้นกับเด็กปฐมวัย
4. การได้รับวัคซีนของเด็กปฐมวัย
5. ยาและอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับเด็กปฐมวัย
6. การปฐมพยาบาลเด็กปฐมวัย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้คณะกรรมการพัฒนาเด็กมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการดูแลสุขภาพอนามัยให้แก่เด็กปฐมวัย
2. เพื่อให้คณะกรรมการพัฒนาเด็กสามารถแก้ปัญหาเพื่อการดูแลสุขภาพอนามัยให้แก่เด็กปฐมวัย
3. เพื่อให้คณะกรรมการพัฒนาเด็กจัดทำโครงการการพัฒนาเด็กปฐมวัยเพื่อการดูแลสุขภาพอนามัยให้แก่เด็กปฐมวัย

สถานการณ์ปัญหา

น้องปิงปองมีอายุ 4 ขวบ เป็นเด็กซุกซนไม่อยู่นิ่ง เข้าวันหนึ่งเมื่อมาถึงศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ก็อนุญาตให้เด็กเล่นที่สนามเด็กเล่น น้องปิงปองกับเพื่อนได้ไปปีนต้นไม้ระฆังที่อยู่ข้างเครื่องเล่น สนามปรากฏว่าน้องปิงปองตกลงมา เพื่อน ๆ จึงวิ่งไปตามผู้ดูแลเด็กมาดูอาการน้องปิงปองที่นอนอยู่ใต้ต้นไม้ระฆังเมื่อถูกถามว่าน้องปิงปองศีรษะแตกมีเลือดไหล จึงรีบนำน้องปิงปองไปที่ห้องเรียน เพื่อทำแผลให้กับน้องปิงปองซึ่งมีเพียงสำลี วรรณผู้ดูแลเด็กอีกคนจึงไปซื้อยาแดงที่ร้านค้ามาทำแผลให้กับเด็ก เมื่อทำแผลเสร็จแล้วก็ถูกถามว่าน้องปิงปองว่าเจ็บที่ไหนอีกบ้าง น้องปิงปองบอกว่าปวดที่แขน ก็ถูกถามว่าที่แขนไม่มีแผลจึงใช้ยาหม่องมาทวดที่แขน แล้วให้น้องปิงปองไปร่วมกิจกรรมกับเพื่อน จนถึงเวลา 10.00 น. น้องปิงปองบอกว่ายังไม่หายปวด ก็ถูกถามให้น้องปิงปองรับประทานยาแก้ปวด 1 เม็ดแล้วไปนอนพักผ่อน ตอนเที่ยงน้องปิงปองยังไม่หายปวดก็ให้น้องปิงปองรับประทานยาแก้ปวดอีก 1 เม็ด แล้วให้นอนกลางวันรวมกับเพื่อน ตอนเย็นแม่ น้องปิงปองมารับน้องปิงปองกลับบ้าน ก็ถูกถามว่าน้องปิงปองตกต้นไม้แต่ตนเองทำแผลให้แล้ว แม่ น้องปิงปองดูที่แขนพบว่า มีอาการบวมจึงรีบนำไปโรงพยาบาล แพทย์ตรวจพบว่ากระดูกที่แขนแตกและมีอาการอักเสบจากการบวม ต้องเข้าเฝือกที่แขนทำให้น้องปิงปองหยุดเรียนเป็นเวลา 1 เดือน จากเหตุการณ์นี้ควรทำอย่างไรที่เป็น การป้องกันอุบัติเหตุให้กับเด็กและลดความรุนแรงของอุบัติเหตุก่อนที่จะนำเด็กไปพบแพทย์

กิจกรรมฝึกอบรม

ขั้นที่ 1 การนำเสนอสถานการณ์ปัญหา

1. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำนวน 15 คน แบ่งกลุ่มออกเป็น 2 กลุ่ม โดยให้หยิบภาพสัตว์ในกล่องคนละ 1 ภาพ แล้วแบ่งกลุ่มดังนี้ กลุ่มที่ 1 สัตว์ที่เป็นอันตรายต่อร่างกาย กลุ่มที่ 2 สัตว์ที่ไม่เป็นอันตรายต่อร่างกาย แล้วให้สมาชิกภายในกลุ่มทั้ง 2 กลุ่มร่วมกันเลือกประธานและเลขานุการประจำกลุ่ม
2. เลขานุการของแต่ละกลุ่มนำไปงานสถานการณ์ปัญหาที่ได้รับไปแจกให้สมาชิกภายในกลุ่มคนละ 1 ชุด แล้ววิเคราะห์ปัญหาในสถานการณ์ในประเด็นที่กำหนดไว้ดังนี้
 - จากสถานการณ์ดังกล่าวมีปัญหาอะไร
 - จากปัญหาดังกล่าวมีสาเหตุมาจากอะไร

ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์ปัญหา

3. ประธานแต่ละกลุ่มให้สมาชิกภายในกลุ่มนำเสนอความคิดเห็นในประเด็นที่กำหนดไว้ แล้วให้เลขานุการเป็นผู้จดประเด็นความคิดของสมาชิกในกลุ่มทุกคน
4. ประธานให้สมาชิกภายในกลุ่มทุกคนร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาในสถานการณ์ปัญหา แล้วร่วมกันลงมติเพื่อคัดเลือกประเด็นปัญหาที่แท้จริงแล้วร่วมกันระดมสมองเพื่อหาวิธีการที่จะนำมาใช้ในการแก้ปัญหา ในประเด็นดังนี้

- ท่านคิดว่าจะแก้ปัญหาในสถานการณ์นี้อย่างไร
- ผลที่ได้จากการแก้ปัญหาจะเป็นอย่างไร

ขั้นที่ 3 การศึกษาความรู้เพื่อนำมาแก้ปัญหา

5. วิทยากรแจกเอกสารประกอบการฝึกอบรมเรื่องการดูแลสุขภาพอนามัยให้แก่เด็กปฐมวัย ให้แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม แล้วสาธิตวิธีการปฐมพยาบาลเมื่อเกิดอุบัติเหตุขึ้นกับเด็ก แล้ววิทยากรนำเสนอความรู้ตามลำดับเนื้อหา ดังนี้

- การตรวจสุขภาพประจำวันให้แก่เด็กปฐมวัย
- การดูแลสุขภาพฟันของเด็กปฐมวัย
- โรคติดต่อที่เกิดขึ้นกับเด็กปฐมวัย
- การได้รับวัคซีนของเด็กปฐมวัย
- ยาและอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับเด็กปฐมวัย
- การปฐมพยาบาลเด็กปฐมวัย

6. ประธานให้สมาชิกภายในกลุ่มร่วมกันระดมสมองเพื่อหาวิธีการที่จะนำมาใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ปัญหา แล้วให้ตัวแทนกลุ่มทั้ง 2 กลุ่มนำเสนอวิธีการที่จะนำมาใช้ในการแก้ปัญหาให้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้งหมด

ขั้นที่ 4 การจัดทำโครงการการพัฒนาเด็ก

7. วิทยากรให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมร่วมกันระดมสมองเพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาเพื่อการดูแลสุขภาพอนามัยให้แก่เด็กปฐมวัย ที่เกิดขึ้นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

8. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้งหมดร่วมกันลงมติเพื่อคัดเลือกประเด็นปัญหาที่จะนำมาจัดทำโครงการ การพัฒนาเด็กปฐมวัยเพื่อการดูแลสุขภาพอนามัยให้แก่เด็กปฐมวัย

9. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้งหมดร่วมกันจัดทำโครงการการพัฒนาเด็กปฐมวัยเพื่อการดูแลสุขภาพอนามัยให้แก่เด็กปฐมวัย ที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถนำไปปฏิบัติได้

10. วิทยากรแจกแบบทดสอบความรู้ให้แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม เพื่อประเมินความรู้หลังการฝึกอบรม

สื่อประกอบการฝึกอบรม

1. เอกสารประกอบการฝึกอบรมเรื่องการดูแลสุขภาพอนามัยให้แก่เด็กปฐมวัย
2. ใบงานสถานการณ์ปัญหาเรื่องการดูแลสุขภาพอนามัยให้แก่เด็กปฐมวัย
3. แบบทดสอบความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพอนามัยให้แก่เด็กปฐมวัย
4. แบบฟอร์มการจัดทำโครงการการพัฒนาเด็กปฐมวัย

5. อุปกรณ์การปฐมพยาบาลและกระเป๋ายาบาล

การประเมินผล

1. ประเมินจากการจัดทำโครงการการพัฒนาเด็กปฐมวัยเพื่อการดูแลสุขภาพอนามัยให้แก่เด็กปฐมวัย
2. ประเมินจากแบบทดสอบความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพอนามัยให้แก่เด็กปฐมวัย
3. ประเมินจากความสามารถในการแก้ปัญหาจากใบงานสถานการณ์ปัญหาเพื่อการดูแลสุขภาพอนามัยให้แก่เด็กปฐมวัย



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานที่ 7

เรื่องการจัดสวัสดิการสำหรับผู้ดูแลเด็กและเด็กปฐมวัย

ชื่อ วันที่

คำสั่ง ให้ทุกท่านอ่านสถานการณ์ต่อไปนี้

พัชรีและศิริวรรณผ่านการคัดเลือกเข้าเป็นผู้ดูแลเด็กที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอ่างศิลา ซึ่งคณะกรรมการพัฒนาเด็กบอกว่าได้รับเงินเดือนคนละ 4,500 บาท แต่ทุกปีจะได้รับเงินเดือนเพิ่มตามความสามารถของผู้ดูแลเด็ก การปฏิบัติงานที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหากพัชรี - ศิริวรรณต้องการผลิตสื่อและของเล่นให้กับเด็ก ต้องเบิกวัสดุ - อุปกรณ์กับคณะกรรมการพัฒนาเด็ก เพราะคณะกรรมการพัฒนาเด็กกลัวว่าผู้ดูแลเด็กจะใช้วัสดุ อุปกรณ์สิ้นเปลือง บางครั้งพัชรีและศิริวรรณต้องใช้สื่อที่ไม่มีในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องออกค่าใช้จ่ายเอง ทุกวันผู้ดูแลเด็กทั้ง 2 คนและเด็กจะนำอาหารกลางวันมารับประทานร่วมกันที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพราะศูนย์พัฒนาเด็กจะจัดบริการเฉพาะอาหารเสริมนมให้กับเด็ก หลังจากปฏิบัติงานได้ 2 ปี พัทรีศิริวรรณได้รับการประเมินจากคณะกรรมการพัฒนาเด็กว่ามีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็ก แต่ไม่ได้รับการขึ้นเงินเดือน พัทรีจึงสอบถามคณะกรรมการพัฒนาเด็กว่าปีนี้จะได้รับเงินเดือนเพิ่มหรือไม่ คณะกรรมการพัฒนาเด็กบอกให้รอก่อนเพราะตอนมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้นำงบประมาณไปซื้อเครื่องเล่นสนามให้กับเด็กหมดแล้ว พัทรี - ศิริวรรณ จึงแจ้งให้คณะกรรมการพัฒนาเด็กทราบว่าคงจะไม่สามารถปฏิบัติงานต่อไปได้ เพราะว่าเงินเดือนไม่เพียงพอกับการดำรงชีวิต และสวัสดิการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีน้อยเมื่อเทียบกับหน่วยงานอื่น คณะกรรมการพัฒนาเด็กทั้งหมดจึงร่วมกันประชุมหาวิธีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กทั้ง 2 คน อยู่ปฏิบัติงานที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างมีประสิทธิภาพและด้วยความเต็มใจ

กิจกรรมการฝึกอบรม

ขั้นที่ 1 การนำเสนอสถานการณ์ปัญหา

1. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำนวน 15 คน แบ่งกลุ่มออกเป็น 2 กลุ่ม โดยให้หยิบกระดาษสีรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าเป็นกลุ่มที่ 1 และกระดาษสีรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส เป็นกลุ่มที่ 2 แล้วให้สมาชิกภายในกลุ่มทั้ง 2 กลุ่มร่วมกันเลือกประธานและเลขาประจำกลุ่ม
2. เลขาของแต่ละกลุ่มนำใบงานสถานการณ์ปัญหาที่ได้รับไปแจกให้สมาชิกภายในกลุ่มคนละ 1 ชุด แล้ววิเคราะห์ปัญหาในสถานการณ์ในประเด็นที่กำหนดไว้ดังนี้

1) จากสถานการณ์ดังกล่าวมีปัญหาอะไร

.....

.....

2) จากปัญหาดังกล่าวมีสาเหตุมาจากอะไร

.....

.....

ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์ปัญหา

3. ประธานแต่ละกลุ่มให้สมาชิกภายในกลุ่มนำเสนอความคิดในประเด็นที่กำหนดไว้ แล้วให้เลขาเป็นผู้จดประเด็นความคิดของสมาชิกในกลุ่มทุกคน

4. ประธานให้สมาชิกภายในกลุ่มทุกคนร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาในสถานการณ์ปัญหา แล้วร่วมกันลงมติเพื่อคัดเลือกประเด็นปัญหาที่แท้จริงแล้วร่วมกันระดมสมองเพื่อหาวิธีการที่จะนำมาใช้ในการแก้ปัญหา ในประเด็นดังนี้

3) ท่านคิดว่าจะแก้ปัญหาในสถานการณ์นี้อย่างไร

.....

.....

4) ผลที่ได้จากการแก้ปัญหาจะเป็นอย่างไร

.....

.....

ขั้นที่ 3 การศึกษาความรู้เพื่อนำมาแก้ปัญหา

5. วิทยากรแจกเอกสารประกอบการฝึกอบรมเรื่องการจัดสวัสดิการสำหรับผู้ดูแลเด็กและเด็กปฐมวัยให้แก่ผู้ดูแลเด็ก แล้วผู้ดูแลเด็กดูวิดีโอการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กแล้ว วิทยากรนำเสนอความรู้ตามลำดับเนื้อหาที่ได้กำหนดไว้ในเอกสารประกอบการฝึกอบรม

6. ประธานให้สมาชิกภายในกลุ่มร่วมกันระดมสมองเพื่อหาวิธีการที่จะนำมาใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ปัญหา แล้วให้ตัวแทนกลุ่มทั้ง 2 กลุ่มนำเสนอวิธีการที่จะนำมาใช้ในการแก้ปัญหาให้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้งหมด

ขั้นที่ 4 การจัดทำโครงการพัฒนาเด็กปฐมวัย

7. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมร่วมกันระดมสมองเพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาการจัดสวัสดิการสำหรับผู้ดูแลเด็กและเด็กปฐมวัยให้แก่ผู้ดูแลเด็ก ที่เกิดขึ้นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

8. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้งหมดร่วมกันลงมติเพื่อคัดเลือกประเด็นปัญหาที่จะนำมาจัดทำโครงการการพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อการจัดสวัสดิการสำหรับผู้ดูแลเด็กและเด็กปฐมวัยให้แก่ผู้ดูแลเด็ก

9. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้งหมดร่วมกันจัดทำโครงการการพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อการจัดสวัสดิการสำหรับผู้ดูแลเด็กและเด็กปฐมวัยให้แก่ผู้ดูแลเด็ก ที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถนำไปปฏิบัติได้

10. วิทยากรแจกแบบทดสอบความรู้ให้แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม เพื่อประเมินความรู้หลังการฝึกอบรม



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานที่ 8

เรื่องการดูแลสุขภาพอนามัยให้แก่เด็กปฐมวัย

ชื่อ วันที่

คำสั่ง ให้ทุกท่านอ่านสถานการณ์ต่อไปนี้

น้องปิงปองมีอายุ 4 ขวบ เป็นเด็กซุกซนไม่อยู่นิ่ง เข้าวันหนึ่งเมื่อมาถึงศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ก็อนุญาตให้เด็กเล่นที่สนามเด็กเล่น น้องปิงปองกับเพื่อนได้ไปปีนต้นมะม่วงที่อยู่ข้างเครื่องเล่นสนาม ปรากฏว่าน้องปิงปองตกลงมา เพื่อน ๆ จึงวิ่งไปตามผู้ดูแลเด็กมาดูอาการน้องปิงปองที่นอนอยู่ใต้ต้นมะม่วง เมื่อักฎณามาดูพบว่าน้องปิงปองศีรษะแตกมีเลือดไหล จึงรีบนำน้องปิงปองไปที่ห้องเรียน เพื่อทำแผลให้กับน้องปิงปองซึ่งมีเพียงลำลี วรรณณาผู้ดูแลเด็กอีกคนจึงไปซื้อยาแดงที่ร้านค้ามาทำแผล ให้กับเด็ก เมื่อทำแผลเสร็จแล้วก็อนุญาตจึงสอบถามน้องปิงปองว่าเจ็บที่ไหนอีกบ้าง น้องปิงปองบอกว่าปวดที่แขน ักฎณาดูที่แขนไม่มีแผลจึงใช้ยาหม่องมาวนวดที่แขน แล้วให้น้องปิงปองไปร่วมกิจกรรมกับเพื่อน จนถึงเวลา 10.00 น. น้องปิงปองบอกว่ายังไม่หายปวด ักฎณาก็ให้น้องปิงปองรับประทานยาแก้ปวด 1 เม็ด แล้วไปนอนพักผ่อน ตอนเที่ยงน้องปิงปองยังไม่หายปวดักฎณาก็ให้น้องปิงปองรับประทานยาแก้ปวด อีก 1 เม็ด แล้วให้นอนกลางวันรวมกับเพื่อน ตอนเย็นแม่ น้องปิงปองมารับน้องปิงปองกลับบ้าน ักฎณาก็รายงานว่าน้องปิงปองตกต้นไม้แต่ตนเองทำแผลให้แล้ว แม่ น้องปิงปองดูที่แขนพบว่ามีอาการบวม จึงรีบนำไปโรงพยาบาล แพทย์ตรวจดูพบว่ากระดูกที่แขนแตกและมีอาการอักเสบจากการนวด ต้องเข้าเฝือกที่แขน ทำให้น้องปิงปองหยุดเรียนเป็นเวลา 1 เดือน จากเหตุการณ์นี้ควรทำอะไรที่เป็นการป้องกันอุบัติเหตุ ให้กับเด็กและลดความรุนแรงของอุบัติเหตุก่อนที่จะนำเด็กไปพบแพทย์

กิจกรรมการฝึกอบรม

ขั้นที่ 1 การนำเสนอสถานการณ์ปัญหา

1. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำนวน 15 คน แบ่งกลุ่มออกเป็น 2 กลุ่ม โดยให้หยิบ ภาพสัตว์ในกล่องคนละ 1 ภาพ แล้วแบ่งกลุ่มดังนี้ กลุ่มที่ 1 สัตว์ที่เป็นอันตรายต่อร่างกาย กลุ่มที่ 2 สัตว์ที่ไม่เป็นอันตรายต่อร่างกาย แล้วให้สมาชิกภายในกลุ่มทั้ง 2 กลุ่มร่วมกันเลือกประธานและเลขา ประจำกลุ่ม
2. เลขาของแต่ละกลุ่มนำใบงานสถานการณ์ปัญหาที่ได้รับไปแจกให้สมาชิกภายใน กลุ่มคนละ 1..ชุด แล้วให้สมาชิกภายในกลุ่มแต่ละคนทำความเข้าใจสถานการณ์ปัญหาที่ได้รับ แล้ววิเคราะห์ปัญหาในสถานการณ์ในประเด็นที่กำหนดไว้ดังนี้

1) จากสถานการณ์ดังกล่าวมีปัญหาอะไร

.....

.....

2) จากปัญหาดังกล่าวมีสาเหตุมาจากอะไร

.....

.....

ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์ปัญหา

3. ประธานแต่ละกลุ่มให้สมาชิกภายในกลุ่มนำเสนอความคิดเห็นในประเด็นที่กำหนดไว้แล้วให้เลขาเป็นผู้จดประเด็นความคิดของสมาชิกในกลุ่มทุกคน

4. ประธานให้สมาชิกภายในกลุ่มทุกคนร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาในสถานการณ์ปัญหาแล้วร่วมกันลงมติเพื่อคัดเลือกประเด็นปัญหาที่แท้จริงแล้วร่วมกันระดมสมองเพื่อหาวิธีการที่จะนำมาใช้ในการแก้ปัญหา ในประเด็นดังนี้

3) ท่านคิดว่าจะแก้ปัญหาในสถานการณ์นี้อย่างไร

.....

.....

4) ผลที่ได้จากการแก้ปัญหาจะเป็นอย่างไร

.....

.....

ขั้นที่ 3 การศึกษาความรู้เพื่อนำมาแก้ปัญหา

5. วิทยากรแจกเอกสารประกอบการฝึกอบรมเรื่องการดูแลสุขภาพอนามัยให้แก่เด็กปฐมวัยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม แล้วสาธิตวิธีการปฐมพยาบาลเมื่อเกิดอุบัติเหตุขึ้นกับเด็กแล้ววิทยากรนำเสนอความรู้ตามลำดับเนื้อหาที่กำหนดไว้ในเอกสารประกอบการฝึกอบรม

6. ประธานให้สมาชิกภายในกลุ่มร่วมกันระดมสมองเพื่อหาวิธีการที่จะนำมาใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ปัญหา แล้วให้ตัวแทนกลุ่มทั้ง 2 กลุ่มนำเสนอวิธีการที่จะนำมาใช้ในการแก้ปัญหาให้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้งหมด

ขั้นที่ 4 การจัดทำโครงการการพัฒนาเด็กปฐมวัย

7. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมร่วมกันระดมสมองเพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาการดูแลสุขภาพอนามัยให้แก่เด็กปฐมวัย ที่เกิดขึ้นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

8. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้งหมดร่วมกันลงมติเพื่อคัดเลือกประเด็นปัญหาที่จะนำมาจัดทำโครงการการพัฒนาเด็กปฐมวัยเพื่อการดูแลสุขภาพอนามัยให้แก่เด็กปฐมวัย

9. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้งหมดร่วมกันจัดทำโครงการการพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อการดูแลสุขภาพอนามัยให้แก่เด็กปฐมวัย ที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถนำไปปฏิบัติได้
10. วิทยากรแจกแบบทดสอบความรู้ให้แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม เพื่อประเมินความรู้หลังการฝึกอบรม



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบทดสอบความรู้
เรื่องสวัสดิการสำหรับผู้ดูแลเด็กและเด็กปฐมวัย

ชื่อ ครั้งที่ วันที่

คำสั่ง ให้กาเครื่องหมาย ✓ ลงข้อที่ท่านเห็นว่าถูก และกาเครื่องหมาย ✗ ลงในข้อที่ท่านเห็นว่าผิด

- _____ 1. การตรวจต่อมน้ำเหลืองของเด็กว่าผิดปกติหรือไม่สามารถทำได้โดยการใช้มือคลำที่บริเวณคอ ใต้คาง และรักแร้
- _____ 2. ผู้ปกครอง คณะกรรมการพัฒนาเด็ก และผู้ดูแลเด็กทุกคน สามารถใช้หูแนบฟังเสียงบริเวณทรวงอก เพื่อตรวจความผิดปกติของปอด
- _____ 3. อาหารกลางวันที่จะจัดบริการให้กับเด็กปฐมวัยควรเป็นอาหารที่เด็กไม่เคยรับประทาน และไม่มีในท้องถิ่น
- _____ 4. การจัดบริการอาหารกลางวันให้กับเด็กมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เด็กได้รับประทานอาหารที่สะอาด ปลอดภัย และมีประโยชน์ต่อร่างกาย
- _____ 5. การตรวจร่างกายประจำวันของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข
- _____ 6. การจัดสวัสดิการสำหรับผู้ดูแลเด็กมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กมีรายได้เพิ่มขึ้น
- _____ 7. สวัสดิการที่จัดขึ้นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสวัสดิการที่จัดขึ้นตามความต้องการของคณะกรรมการพัฒนาเด็ก
- _____ 8. การช่วยเหลือค่ารักษาพยาบาลให้กับผู้ดูแลเด็กมีจุดมุ่งหมายเพื่อลดค่าใช้จ่ายให้กับผู้ดูแลเด็ก
- _____ 9. การจัดการแข่งขันกีฬาเป็นสวัสดิการที่ต้องการให้ผู้ดูแลเด็กได้ผ่อนคลายความเครียด และสร้างความสามัคคีภายในหน่วยงาน
- _____ 10. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับอาชีพเสริมให้กับผู้ดูแลเด็กเพราะต้องการให้ผู้ดูแลเด็กมีรายได้เพิ่มขึ้นและสามารถนำความรู้ไปเผยแพร่ให้กับผู้ปกครอง

แบบทดสอบความรู้
เรื่องการดูแลสุขภาพอนามัยให้กับเด็กปฐมวัย

ชื่อ ครั้งที่ วันที่

คำสั่ง จงนำพยัญชนะที่อยู่ในกรอบด้านล่างมาใส่ลงในช่องว่างหน้าข้อที่มีความสัมพันธ์กัน

- | |
|---|
| ก. การปฐมพยาบาลเด็กกระดูกที่ขาหัก |
| ข. การปฐมพยาบาลเด็กที่เลือดกำเดาออก |
| ค. การปฐมพยาบาลเด็กที่เป็นลมหน้าซีดธรรมดา |
| ง. การปฐมพยาบาลเด็กเป็นลมหน้าแดงหรือลมแดด |
| จ. การปฐมพยาบาลเด็กที่แมลงป่องกัด |
| ฉ. การปฐมพยาบาลเด็กที่ถูกผึ้งต่อย |
| ช. การปฐมพยาบาลเด็กที่ผึ้งเข้าตา |
| ซ. การปฐมพยาบาลเด็กที่ข้อเคล็ด |
| ฅ. การปฐมพยาบาลเด็กที่ถูกตะปูตำที่เท้า |
| ญ. การปฐมพยาบาลเด็กที่มีแผลน้ำร้อนลวก |
| ฎ. การปฐมพยาบาลเด็กที่หกล้มมีเลือดออก |
| ฏ. เด็กที่ป่วยเป็นไข้หวัด |
| ฐ. เด็กที่ป่วยเป็นโรคปอดบวม |
| ฑ. เด็กที่ป่วยเป็นโรคคออักเสบ |
| ฒ. เด็กที่ป่วยเป็นโรคหูอักเสบ |

- _____ 1. เมื่อเกิดเหตุการณ์ขึ้นกับเด็กต้องรีบห้ามเลือดให้กับเด็ก
- _____ 2. ใช้สบู่กับน้ำสะอาดล้างสิ่งสกปรกออกให้หมด แล้วใช้สำลีชุบยาทาให้ทั่วบริเวณแผล และใช้ผ้าสะอาดปิดแผล
- _____ 3. บีบแผลให้เลือดออกใช้น้ำสะอาดและสบู่ล้างแผลก่อนที่จะใส่ยาใส่แผลสดและฉีดยา เพื่อป้องกันบาดทะยัก

- _____ 4. ให้เด็กนอนราบลงกับพื้นศีรษะต่ำกว่าลำตัว แล้วปลดเครื่องแต่งกายออกให้หลวม เช็ดหน้าเด็กด้วยผ้าชุบน้ำปิดพองหมด ก่อนที่จะให้เด็กดมแอมโมเนีย
- _____ 5. ให้เด็กนอนหงายศีรษะสูงกว่าลำตัว ใช้ผ้าชุบน้ำเย็นเช็ดหน้า คอและแขน เมื่อรู้สึกตัวให้เด็กดื่มน้ำป่นน้ำเกลือ
- _____ 6. ใช้ปากกา หรือกัญญะที่มีรูตรงปลาย กดลงที่แผล เมื่อเหล็กไหล่ม้าให้ใช้คีบคีบออก แล้วใช้น้ำปูนใสทาบริเวณแผล
- _____ 7. มีอาการคัดจมูก จาม ตัวร้อนเล็กน้อย ต่อมามีน้ำมูกใสและข้น
- _____ 8. มีอาการเจ็บคอ กลืนอะไรไม่ลง น้ำลายไหลตลอดเวลา
- _____ 9. ให้เด็กนอนในท่าสบาย ใช้น้ำเย็นหรือน้ำแข็งประคบ แล้วใช้ผ้าพันให้แน่นก่อนนำไปสถานีนอนามัย
- _____ 10. ให้เด็กนั่งเงยหน้า หายใจทางปากแล้วใช้ผ้าเย็นกดบริเวณดั้งจมูก ถ้าเลือดไหล ไม่หยุดให้ใช้ผ้าสะอาดชุบน้ำเย็นสอดเข้าไปในรูจมูก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**โครงการการพัฒนาเด็กปฐมวัย
ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กชุมชนเทศบาล 1**

ชื่อโครงการ การดูแลสุขภาพอนามัยของเด็กปฐมวัย

หลักการและเหตุผล

การอบรมเลี้ยงดูและประสบการณ์ต่างๆ ที่เด็กได้รับในช่วงปฐมวัย มีอิทธิพลอย่างมากต่อชีวิตของเด็ก การที่เด็กได้รับการพัฒนาในทิศทางที่ถูกต้องและเหมาะสมจะเป็นฐานสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในขั้นต่อไป หากเด็กไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสมและถูกต้องก็จะเป็นการยากลำบากในการแก้ไข การดูแลเด็กให้มีสุขภาพที่แข็งแรงจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่พ่อแม่ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ต้องจัดบริการให้กับเด็กดังนั้นการจัดหายาและอุปกรณ์ที่จำเป็นในการดูแลสุขภาพอนามัย และการส่งเสริมความรู้ เรื่อง การดูแลสุขภาพอนามัยของเด็กปฐมวัย ให้แก่ครูพี่เลี้ยงจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องจัดทำอย่างเร่งด่วน โดยอาศัยประสานความร่วมมือจากหน่วยงานในชุมชน คือ สถานีอนามัย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อจัดหายาและอุปกรณ์ที่จำเป็นในการดูแลสุขภาพอนามัยให้แก่เด็กปฐมวัยไว้ที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
2. เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับการดูแลสุขภาพ อนามัย อย่างถูกวิธีจากครูพี่เลี้ยง
3. เพื่อประสานความร่วมมือระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับหน่วยงานในชุมชนในการดูแลสุขภาพเด็กปฐมวัย

ผู้รับผิดชอบ

1. นายมนตรี ขวัญเดือน
2. นายนิคม สมปรีดา
3. นางจีบ โคกระทิง
4. นายภักดี ทิพย์ภักดี
5. นางสาวทัศนีย์ บรรพบุตร

ระยะเวลา

19 มกราคม 2547

งบประมาณ

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของผู้ดูแลเด็ก และคณะกรรมการพัฒนาเด็ก
1. ส่งเสริมความรู้และประชุมผู้ดูแลเด็ก และคณะกรรมการพัฒนาเด็กเพื่อร่วมกันจัดทำ

โครงการการพัฒนาเด็กปฐมวัย

2. เสนอโครงการต่อคณะกรรมการพัฒนาเด็ก
3. ดำเนินงานตามโครงการ

แผนงานตามโครงการ

1. การจัดหาและอุปกรณ์ที่จำเป็นในการดูแลสภาพอนามัยให้แก่เด็กปฐมวัย
2. การดูแลสภาพอนามัยเด็กปฐมวัยจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข

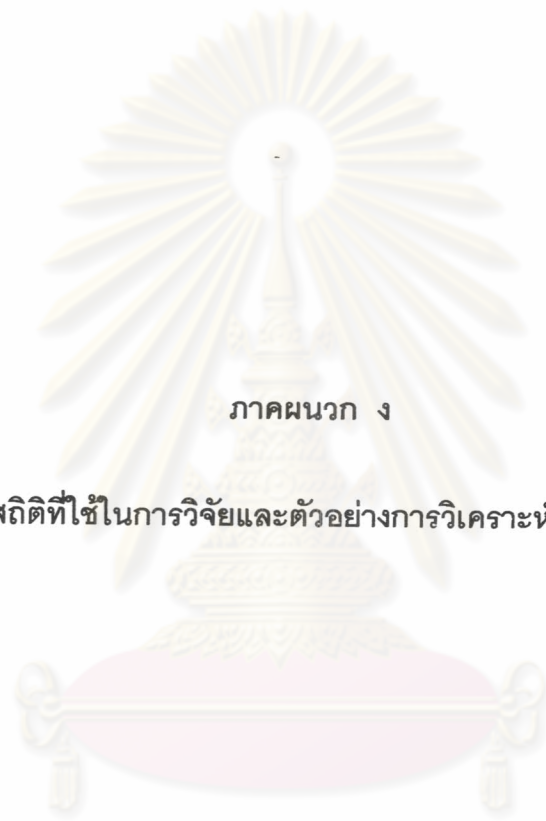
การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจของครูที่เลี้ยงในการดูแลสภาพอนามัยของเด็กปฐมวัย
2. สังเกตการปฏิบัติงานของครูที่เลี้ยงในการดูแลสภาพอนามัยของเด็กปฐมวัย

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมียาและเวชภัณฑ์ในการดูแลสภาพอนามัยไว้ประจำที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
2. เด็กปฐมวัยได้รับการดูแลสภาพ อนามัย อย่างถูกวิธีจากผู้ดูแลเด็ก
3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับหน่วยงานในชุมชน คือ สถานีอนามัย มีการประสานความร่วมมือกันในการดูแลสภาพอนามัยเด็กปฐมวัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



ภาคผนวก ง

สถิติที่ใช้ในการวิจัยและตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูล

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. การคำนวณค่าระดับความยากและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบความรู้
เรื่องการพัฒนาเด็กปฐมวัย

1.1 การคำนวณหาค่าระดับความยาก (Lever of Difficulty) ของแบบสอบ
ความรู้เรื่องการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยใช้สูตร

$$\text{จากสูตร } P = \frac{R_H + R_L}{N_H + N_L}$$

$$P = \text{ค่าระดับความยาก}$$

$$R_H = \text{จำนวนคนในกลุ่มสูงที่ตอบข้อสอบถูก}$$

$$R_L = \text{จำนวนคนในกลุ่มต่ำที่ตอบข้อสอบถูก}$$

$$N_H = \text{จำนวนคนทั้งหมดในกลุ่มสูง}$$

$$N_L = \text{จำนวนคนทั้งหมดในกลุ่มต่ำ}$$

(ศิริชัย กาญจนวาสี, 2544)

ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูล

$$\text{จากสูตร } P = \frac{R_H + R_L}{N_H + N_L}$$

ข้อที่ 1 กลุ่มสูง (R_H) มีผู้ตอบข้อสอบถูกจำนวน 3 คน

กลุ่มต่ำ (R_L) มีผู้ตอบข้อสอบถูกจำนวน 1 คน

จำนวนคนในกลุ่มสูงที่ตอบข้อสอบถูก (N_H) 3 คน

จำนวนคนในกลุ่มต่ำที่ตอบข้อสอบถูก (N_L) 3 คน

$$P = \frac{3 + 1}{3 + 3}$$

$$= 0.66$$

แบบทดสอบความรู้เรื่องการพัฒนาเด็กปฐมวัยข้อที่ 1 มีค่าระดับความยาก 0.66

1.2 การหาค่าอำนาจจำแนก (Power of discrimination) ของแบบทดสอบ
ความรู้เรื่องการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยใช้สูตร

$$\text{จากสูตร } r = \frac{R_U - R_o}{N/2}$$

r = ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ

R_U = จำนวนผู้ที่ตอบถูกในข้อนั้นที่ตอบถูกในกลุ่มเก่ง

R_o = จำนวนผู้ที่ตอบถูกในข้อนั้นที่ตอบถูกในกลุ่มอ่อน

N = จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

(ศิริชัย กาญจนวาสี, 2544)

ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูล

$$\text{จากสูตร } r = \frac{R_U - R_o}{N/2}$$

ข้อที่ 3 กลุ่มสูง (R_U) มีผู้ตอบถูกจำนวน 2 คน

กลุ่มต่ำ (R_o) มีผู้ตอบถูกจำนวน 1 คน

จากจำนวนผู้เข้าสอบทั้งหมด 6 คน (N) แทนค่าในสูตร

$$r = \frac{2 - 1}{6/2}$$

$$= \frac{1}{3}$$

$$= 0.33$$

แบบทดสอบความรู้เรื่องการพัฒนาเด็กปฐมวัยข้อที่ 3 ค่าอำนาจจำแนก 0.33

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. การคำนวณค่าระดับความยากและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหาเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย

3.1 การคำนวณหาค่าระดับความยาก (Lever of Difficutly) ของแบบทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหาเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยใช้สูตร

$$\text{จากสูตร } P = \frac{R_H + R_L}{N_H + N_L}$$

P = ค่าระดับความยาก

R_H = จำนวนคนในกลุ่มสูงที่ตอบข้อสอบถูก

R_L = จำนวนคนในกลุ่มต่ำที่ตอบข้อสอบถูก

N_H = จำนวนคนทั้งหมดในกลุ่มสูง

N_L = จำนวนคนทั้งหมดในกลุ่มต่ำ

(ศิริชัย กาญจนวาสี, 2544)

ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูล

$$\text{จากสูตร } P = \frac{R_H + R_L}{N_H + N_L}$$

ข้อที่ 21 กลุ่มสูง (R_H) มีผู้ตอบข้อสอบถูกจำนวน 3 คน

กลุ่มต่ำ (R_L) มีผู้ตอบข้อสอบถูกจำนวน 1 คน

จำนวนคนในกลุ่มสูงที่ตอบข้อสอบถูก (N_H) 3 คน

จำนวนคนในกลุ่มต่ำที่ตอบข้อสอบถูก (N_L) 3 คน

$$P = \frac{2 + 1}{3 + 3}$$

$$= 0.5$$

แบบทดสอบความรู้เรื่องการพัฒนาเด็กปฐมวัยข้อที่ 1 มีค่าระดับความยาก 0.5

3.2 การหาค่าอำนาจจำแนก (Power of discrimination) ของแบบสอบ
ความสามารถในการแก้ปัญหาเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยใช้สูตร

$$\text{จากสูตร } r = \frac{R_U - R_o}{N/2}$$

r = ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ

R_U = จำนวนผู้ที่ตอบถูกในข้อนั้นที่ตอบถูกในกลุ่มเก่ง

R_o = จำนวนผู้ที่ตอบถูกในข้อนั้นที่ตอบถูกในกลุ่มอ่อน

N = จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

(ศิริชัย กาญจนวาสี, 2544)

ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูล

$$\text{จากสูตร } r = \frac{R_U - R_o}{N/2}$$

ข้อที่ 4 กลุ่มสูง (R_U) มีผู้ตอบถูกจำนวน 2 คน

กลุ่มต่ำ (R_o) มีผู้ตอบถูกจำนวน 1 คน

จากจำนวนผู้เข้าสอบทั้งหมด 6 คน (N) แทนค่าในสูตร

$$r = \frac{3 - 1}{6/2}$$

$$= \frac{2}{3}$$

$$= 0.66$$

แบบทดสอบความรู้เรื่องการพัฒนาเด็กปฐมวัยข้อที่ 4 ค่าอำนาจจำแนก 0.66

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวสุคนธา สมจันทร์ เกิดเมื่อวันที่ 22 ธันวาคม พ.ศ. 2519 ณ บ้านเลขที่ 3 ซอยหนองทุ่ง ตำบลปลายพระยา อำเภอปลายพระยา จังหวัดกระบี่ สำเร็จการศึกษาปริญญาครุศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับ 2) ในโครงการครุทายาท จากสถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช ปี พ.ศ. 2540 เข้ารับราชการครูในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2541 และลาศึกษาต่อในหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ภาควิชาประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2544 ปัจจุบันรับราชการตำแหน่ง อาจารย์ 1 โรงเรียนบ้านคลองพวนประทีปบำรุง อำเภอปลายพระยา จังหวัดกระบี่



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย